

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
ННІ БММ**

Кафедра обліку, фінансів та готельно-ресторанної справи

Пояснювальна записка

до дипломної роботи магістра

на тему:

«Організація обліку та аудиту необоротних активів
ТОВ «МЕТАЛІКА ПРОФІЛЬ»

Виконав: студент 6 курсу, групи ОА-61м
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Пиж Тарас Петрович
Керівник к.е.н., доц. Клим Н.М.

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

Львів – 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Мета дипломної роботи – ознайомитися із методикою ведення обліку і аудиту необоротних активів ТОВ «Металіка Профіль» та розробити пропозиції щодо його вдосконалення.

Об’єкт дослідження обліково-звітний і контрольний процес на ТОВ «Металіка Профіль» у 2019-2024 роках.

Предмет дослідження - господарська і фінансова діяльність ТОВ «Металіка Профіль».

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

В процесі дослідження охарактеризовано виробничо-господарську діяльність товариства та проведено аналіз основних показників діяльності вивчено сутність необоротних активів та нормативне регулювання обліку і аудиту, методику обліку та аудиту та зроблено відповідні висновки за результатами досліджень.

Ключові слова: необоротні активи, основні засоби, інвестиції, облік, аудит.

Сторінок – 88, рисунків – 20, таблиць – 17 , використаних літературних джерел –50.

Summary

The purpose of the thesis is to familiarize yourself with the methodology for accounting and auditing non-current assets of LLC "Metalika Profile" and develop proposals for its improvement.

The object of the study is the accounting, reporting and control process at LLC "Metalika Profile" in 2019-2024.

The subject of the study is the economic and financial activities of LLC "Metalika Profile".

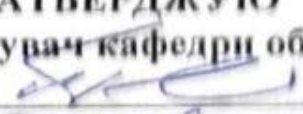
The thesis consists of an introduction, three sections, conclusions and proposals, a list of sources used and appendices.

In the process of the study, the production and economic activities of the company were characterized and the main performance indicators were analyzed, the essence of non-current assets and regulatory regulation of accounting and auditing, accounting and auditing methodology were studied, and the corresponding conclusions were drawn based on the results of the research.

Keywords: non-current assets, fixed assets, investments, accounting, audit. Pages – 88, figures – 20, tables – 17, used literary sources – 50.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ**

Інститут БММ
Кафедра обліку, фінансів та готельно-ресторанної справи
Освітній ступінь магістр
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри обліку і аудиту

«26» 20 року

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Пиж Тарас Петрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Організація обліку та аудиту необоротних активів ТОВ «Металіка Профіль»

керівник роботи к.е.н., доцент Клим Н.М.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «04»09.2025 року №С-650

2. Термін подання студентом роботи 18.12.25 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі і нормативні акти з обліку і методики аудиту необоротних ативів, дані звітності ТОВ «Металіка Профіль», первинна документація ТОВ за темою роботи, підручники, наукові джерела за темою, фахові інтернет-видання тощо.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи організації обліку і аудиту необоротних активів

2. Сучасний стан організації обліку необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль»

3. Організація аудиту необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль»

Висновки до розділу 1, Висновки до розділу 2., Висновки до розділу 3. Висновки.

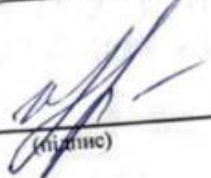
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 1. Основні показники діяльності ТОВ «Металіка Профіль», 2. Склад необортних активів згідно Балансу (Звіту про фінансовий стан), 3. Система нормативного регулювання обліку і аудиту необоротних активів, 4. Показники стану та ефективності використання основних засобів, 5. Склад НА ТОВ «Металіка Профіль», 6. Етапи послідовності здійснення первинного обліку НА підприємства, Схема організації обліку ОЗ, 7. Кореспонденції рахунків з обліку НА ТОВ «Металіка Профіль», 8. Програма внутрішнього аудиту НА ТОВ «Металіка Профіль».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 25.09.25 р.

Керівник роботи

 (підпис)

 (прізвище та ініціали)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	25.09.25 р. – 08.10.25 р.	Виконано
2.	Розділ 1	09.10.25 р. – 30.10.25 р.	Виконано
3.	Розділ 2	31.10.25 р. – 13.11.25 р.	Виконано
4.	Розділ 3	14.11.25 р. – 03.12.25 р.	Виконано
5.	Висновки і пропозиції, оформлення дипломної роботи та списку використаних джерел	04.12.25 р. – 14.12.25 р.	Виконано
6.	Перевірка на плагіат, здача дипломної роботи на кафедру	15.12.25 р. - 18.12.25 р.	Виконано

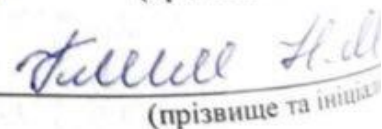
Студент

 (підпис)

 (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

 (підпис)

 (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ.....	10
1.1. Економічна сутність необоротних активів.....	10
1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з організації обліку та аудиту необоротних активів.....	30
Висновки до розділу 1.....	35
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ТОВ «МЕТАЛІКА ПРОФІЛЬ».....	36
2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «Металіка Профіль».....	36
2.2. Організація обліку і оподаткування необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль».....	57
2.3. Пріоритетні напрями удосконалення організації обліку необоротних активів.....	65
Висновки до розділу 2.....	68
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ТОВ «МЕТАЛІКА ПРОФІЛЬ».....	70
3.1. Методичні прийоми організації аудиту.....	70
3.2. Оцінка результатів аудиту	74
3.3. Напрями оптимізації організації аудиту НА.....	77
Висновки до розділу 3.....	79
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Після 2014 року значний вплив на розвиток підприємницької діяльності в Україні мала децентралізація, активна інтеграція до європейського економічного простору та зростання інтересу іноземних інвесторів. У 2022 році, в умовах військових дій, виробничі підприємства стикнулися з серйозними викликами, проте, незважаючи на труднощі, продовжують функціонувати та поступово інтегруються у глобальну економіку.

Сучасні виклики ринку, зокрема потреба у підвищенні ефективності використання ресурсів, оптимізації фінансових процесів і залученні інвестицій, стимулюють підприємства до вдосконалення облікових і аудиторських процедур.

Система обліку та аудиту є основою функціонування будь-якого сучасного підприємства. Особливе значення має організація обліку необоротних активів, оскільки вони формують матеріальну основу для виробничої діяльності, забезпечують довгострокову стійкість підприємства та впливають на його фінансову ефективність. Вибір теми дослідження зумовлений необхідністю вдосконалення існуючих підходів до обліку і аудиту необоротних активів, що сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності та ефективності управлінських рішень.

ТОВ «Металіка Профіль» – сучасне виробниче підприємство, що спеціалізується на оптовій торгівлі металопрокатом і виробництві покрівельних матеріалів. Його діяльність вимагає чіткої організації обліку основних і нематеріальних засобів, а також ефективного аудиту необоротних активів для забезпечення достовірності фінансової звітності та управлінських рішень.

Тема дослідження є актуальною, оскільки якісна організація обліку та аудиту необоротних активів забезпечує безперебійне функціонування підприємства, зменшує ризики фінансових втрат та створює передумови для підвищення інвестиційної привабливості.

Глобалізація бізнес-процесів і цифровізація економіки потребують застосування сучасних інформаційних технологій у веденні обліку та аудиту необоротних активів. Інтеграція інноваційних підходів сприяє автоматизації облікових процесів, зменшенню ризику помилок і підвищенню аналітичної цінності інформації для управління підприємством.

У роботі досліджуються організаційні та методологічні аспекти обліку і аудиту необоротних активів на прикладі ТОВ «Металіка Профіль». У рамках дослідження буде проаналізовано поточний стан обліково-аудиторських процедур, визначено основні проблеми та запропоновано шляхи вдосконалення системи обліку та аудиту необоротних активів.

Мета дослідження – вивчити існуючу практику ведення обліку і аудиту необоротних активів ТОВ «Металіка Профіль» та запропонувати ефективні шляхи її оптимізації.

Предмет дослідження – існуюча практика обліку і аудиту необоротних активів ТОВ.

Об'єкт дослідження – обліково-звітний і аудиторський процес ТОВ «Металіка Профіль».

Для досягнення мети у роботі вирішено наступні завдання:

- визначити економічну сутність необоротних активів;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту необоротних активів;
- дослідити практику організації обліку та аудиту необоротних активів на підприємстві;
- оцінити фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Металіка Профіль»;
- розробити пропозиції з удосконалення організації обліку та аудиту необоротних активів.

Результати дослідження представлені у трьох розділах:

- Розділ 1. Теоретичні основи організації обліку і аудиту необоротних активів.

- Розділ 2. Сучасний стан організації обліку необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль».

- Розділ 3. Організація аудиту необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль».

Джерела інформації включають нормативно-законодавчі акти, що регулюють облік і аудит необоротних активів в Україні, наукові публікації, методичні посібники, статистичні і фінансові звіти підприємства.

Методи дослідження: аналіз і синтез – для вивчення теоретичних аспектів; метод порівняння – для оцінки динаміки показників діяльності; документальний аналіз – для оцінки організації обліку і аудиту на підприємстві; спостереження та інтерв'ю – для збору інформації про практичні аспекти організації обліку і аудиту.

Наукова новизна роботи полягає у систематизації теоретичних основ обліку і аудиту необоротних активів, розробці рекомендацій з удосконалення облікових і аудиторських процедур на прикладі виробничого підприємства.

Практичне значення полягає у можливості впровадження запропонованих рекомендацій для підвищення ефективності обліку і аудиту необоротних активів та зміцнення фінансової стійкості ТОВ «Металіка Профіль».

Апробація результатів дослідження здійснювалася шляхом виступів на студентських конференціях і науковому гуртку кафедри обліку, фінансів та готельно-ресторанної справи, а також представлення результатів на семінарах.

Таким чином, дослідження теми є актуальним, має теоретичне та практичне значення і може бути використане для вдосконалення управлінських рішень та обліково-аудиторських процедур на виробничих підприємствах.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

1.1. Економічна сутність необоротних активів

Необоротні активи (НА) – це матеріальні та нематеріальні ресурси підприємства, які призначені для використання у виробничій, комерційній чи адміністративній діяльності протягом тривалого періоду (звичайно більше одного року) і не плануються до продажу у процесі звичайної діяльності. Основна функція необоротних активів полягає у забезпеченні безперервності виробничого процесу та створенні доданої вартості, що безпосередньо впливає на фінансові результати підприємства та його економічну стабільність [1; 4; 20].

У НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначено, що: «необоротні активи – це всі активи, що не є оборотними, не обмежені у користуванні, та призначені для продажу чи використання в операційному циклі чи після його завершення» [4]

Економічна сутність необоротних активів полягає в тому, що це майнові цінності, які використовуються в господарській діяльності підприємства багаторазово, протягом терміну, що перевищує один рік (або один операційний цикл). Вони є довгостроковими ресурсами, які забезпечують функціонування компанії, але не можуть бути легко конвертовані в грошові кошти, на відміну від оборотних активів.

До основних характеристик необоротних активів відносять:

- Багаторазове використання – тобто НА використовуються у процесі виробництва, надання послуг протягом тривалого періоду часу, багаторазово передаючи свою вартість на готову продукцію.
- Довгий строк експлуатації – їх термін служби (використання) зазвичай становить один рік, що відрізняє їх від оборотних активів;
- Неліквідність – НА мають низьку ліквідність, тобто їх нелегко перетворити швидко у грошові кошти без значних втрат;

- Особливості управління – НА погано піддаються оперативному управлінню, оскільки їх структура повільно змінюється.

Найпоширеніші трактування сутності НА включають визначення, які активи відповідають вимогам до необоротних активів, їх класифікацію у обліку і управлінні підприємством.

Необоротні активи відповідають вимогам до НА, якщо їх очікувана тривалість використання перевищує один рік або один операційний цикл (якщо він довший за рік) [36]. Критерієм розподілу на оборотні і необоротні активи є час а не вартість, форма або вид. Для прикладу, автомобіль, який підприємство купляє з метою використання декілька років оприбутковується як основний засіб (НА), а якщо планує перепродати – то це буде оборотний актив (товар).

Ключові терміни, що дають характеристику сутності необоротних активів визначені у Таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Трактування сутності НА

Автор (або джерело)	Сутність
НПСБО 1 [4]	Необоротні активи – це всі активи, що не є оборотними
Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України [17]	Необоротні активи – це основні засоби (необоротні матеріальні активи) та нематеріальні активи
Вікіпедія: <u>Необоротні активи</u> — Вікіпедія	Необоротні активи – це сукупність майнових цінностей, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності підприємства. Як правило. До них належать засоби тривалістю використання більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). До необоротних господарських засобів підприємства належать: основні засоби, капітальні інвестиції, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, інші необоротні активи.
faktoria.kiev.ua	Необоротні активи в Україні визначені як матеріальні і нематеріальні ресурси, що належать суб'єктам господарської діяльності на праві господарського

	відання чи прав оперативного управління і забезпечують провадження їхньої основної діяльності та строк корисної експлуатації яких становить більше одного року або операційного циклу якщо він більший за рік.
Ткаченко О.С., Шатрава А.В. [47]	Необоротні активи суб'єкта господарювання з одного боку – це майно, що відокремлено належить підприємству, з іншого боку – це ресурс, який контролює підприємство і який дозволяє отримувати в майбутньому економічну вигоду.
Клим Н.М. [23]	Необоротні активи – це всі активи, що не є оборотними, до складу яких включають нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, основні засоби, довгострокові біологічні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокову дебіторську заборгованість, відтрочені податкові активи, гудвіл та інші необоротні активи.
Курило Г. [24]	Необоротні активи – це активи, що беруть участь у діяльності суб'єкта господарювання, слугують протягом періоду, довшого за операційний цикл або більше дванадцяти місяців з дати балансу, можуть бути достовірно оцінені й вартість яких переноситься на готовий продукт (товари, роботи, послуги) поступово, у вигляді амортизаційних відрахувань або/чи дисконту

Оскільки НА кожного підприємства забезпечують процес виробництва, реалізації продукції, розподілу і перерозподілу новоствореної вартості, то їх економічна сутність полягає у їх здатності забезпечувати підприємство ресурсами для виробництва продукції та отримання доходу протягом тривалого часу та робить їх стратегічно важливими для розвитку бізнесу та досягнення фінансової стабільності.

Класифікація НА має велике значення для розуміння сутності та використовується для формування релевантної інформації у обліку, звітності, оподаткуванні, нарахуванні амортизації і прийнятті управлінських рішень.

Найпоширенішою класифікацією НА є їх склад у Балансі (Звіті про фінансовий стан підприємства). Згрупуємо її у рис.1.1.

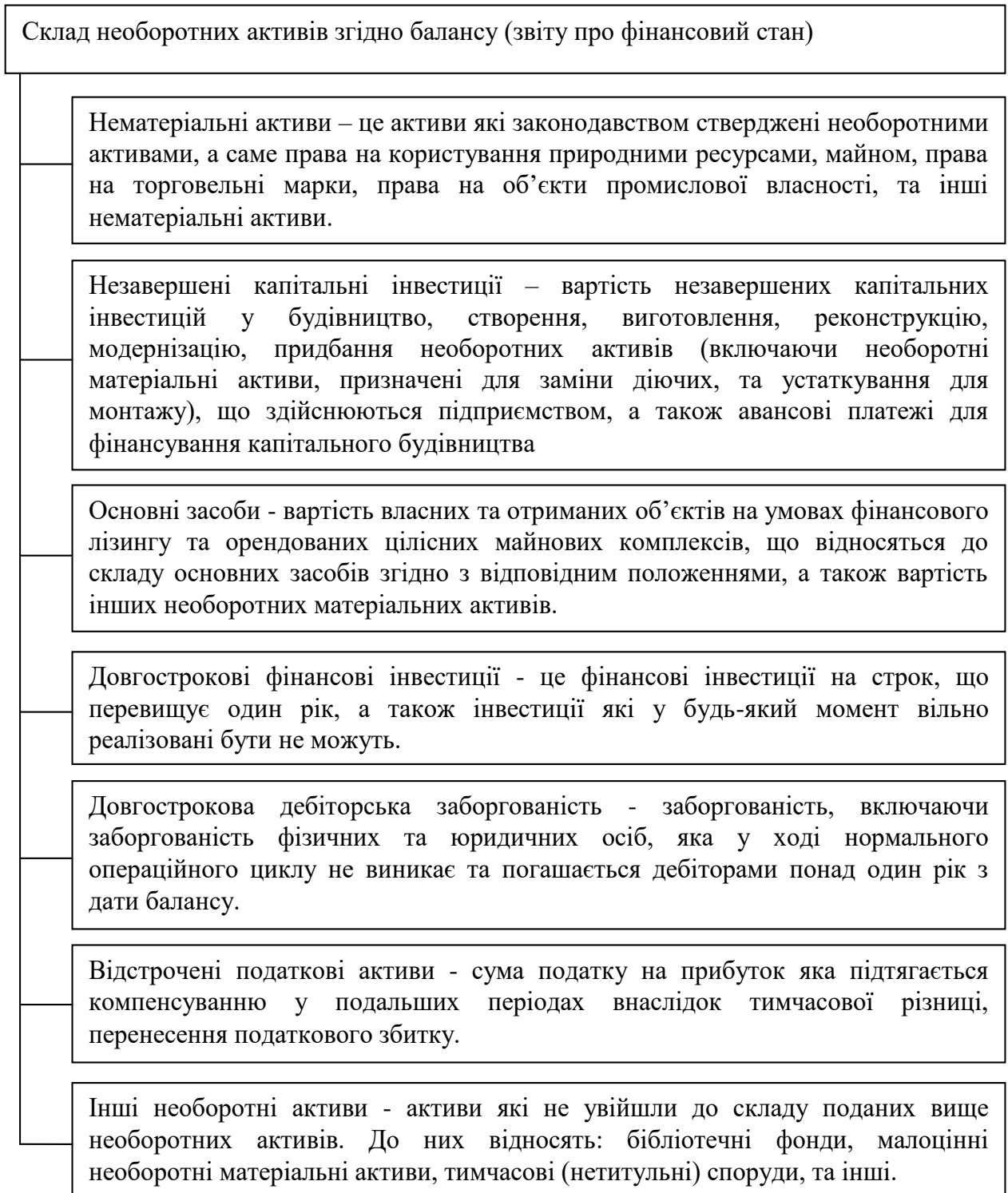

Рис. 1.1.Склад необоротних активів згідно Балансу (звіту про фінансовий стан)

Оскільки наша дипломна робота досліджує НА малого підприємства, то у Фінансовому звіті малого підприємства (ф№1-м) НА класифікуються за складовими, що визначає рис.1.2.

Рис. 1.1. Склад необоротних активів згідно Балансу (фінансового звіту малого підприємства)

Методологічні принципи формування інформації у бухгалтерському обліку про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи викладені у НПСБО 7 «Основні засоби» [5].

Основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)[20; 21].

Для визначення об'єкту який має бути врахований у складі основних засобів звертається увага на його відповідність трьом критеріям:

1. Цей об'єкт отриманий в результаті минулих операцій або подій;
2. Цей актив контролюється підприємством;
3. Використання його приведе у майбутньому до одержання економічних вигод.

Критерії віднесення до ОЗ подані на рис.1.2.

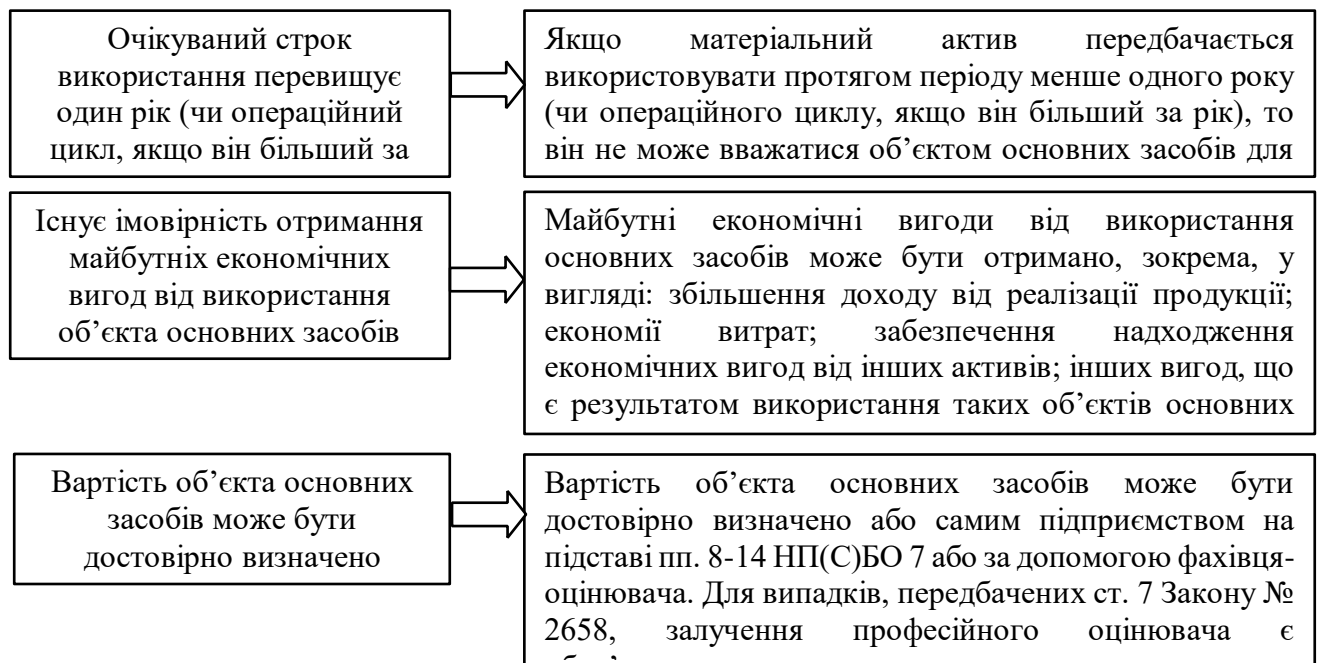

Рис.1.2. Критерії віднесення матеріальних цінностей до основних засобів [23]

Зауважимо, що існує вартісний критерій для віднесення необоротних активів до основних засобів 20 тис. грн. Така норма визначена п.п. 14.1.138 ст 14 ПКУ та набула чинності 23 травня 2020 року. Такий вартісний критерій застосовується до основних засобів, що вводяться в експлуатацію після 22 травня 2020 року. Основні засоби, введені до 23 травня 2020 року, продовжують амортизуватися у податковому обліку, навіть якщо їх залишкова балансова вартість не перевищує 20 тис. грн. Тому гранична вартість активів, що відносять до ОЗ може змінюватись Міністерством фінансів України.

Термін основні засоби має найлаконічніше тлумачення у НПСБО 7, Податковому кодексі та МСБО. Дефініція поняття подана у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Дефініція поняття «основні засоби» [23]

Нормативне джерело	Визначення
1	2
НП(С)БО 7 “Основні засоби”	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство / установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва / діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціальних функцій, очікуваний термін корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).
Податковий кодекс України	Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).
МСБО 16 “Основні засоби”	Основні засоби – матеріальні об'єкти, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей та використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного звітного періоду.

Класифікація основних засобів також є розділеною у біхгалтерському обліку – на дві групи і у податковому – на 16 груп [1].

Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікують на Основні засоби (за рахунком 10) та інші необоротні активи (за рахунком 11) у розрізі відповідних субрахунків.

Класифікацію у бухгалтерському обліку представимо у вигляді рис. 1.3.

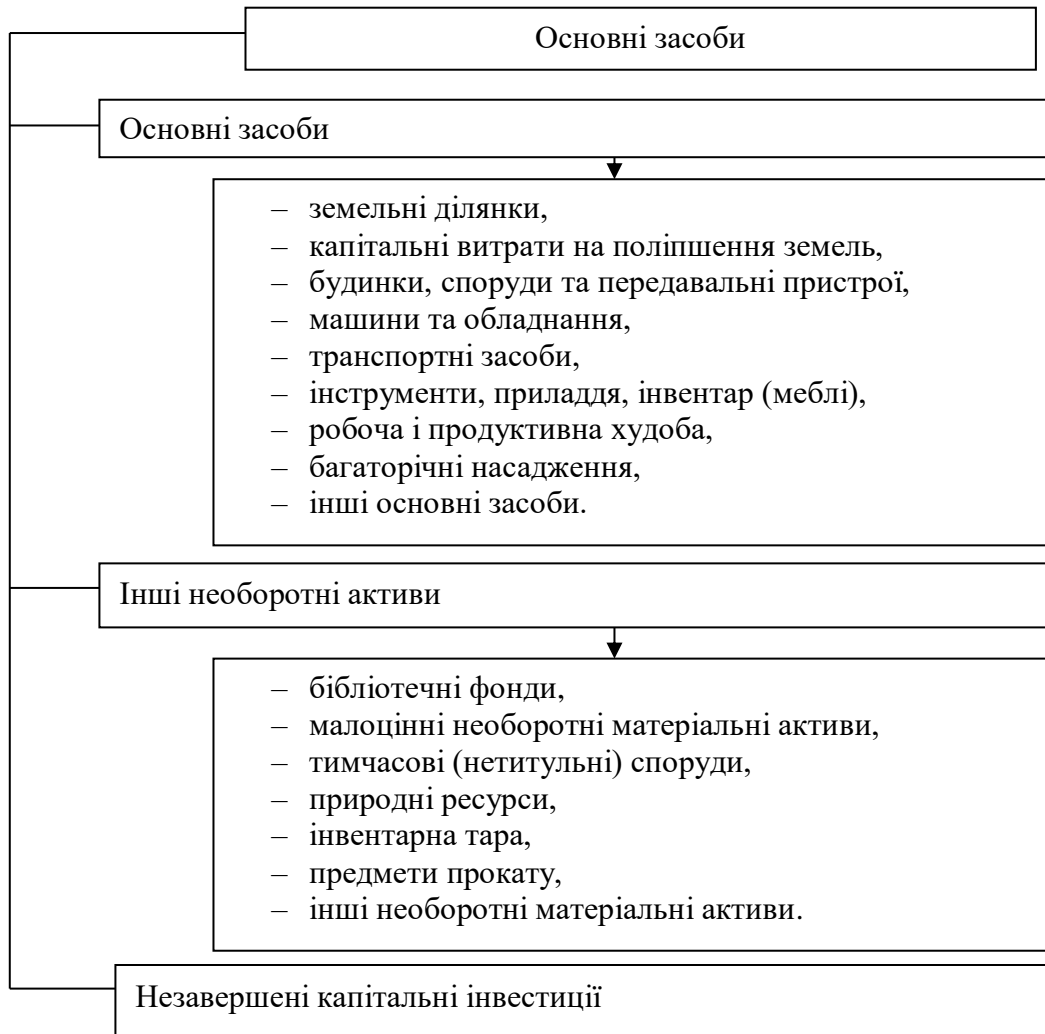

Рис. 1.3. Класифікація основних засобів згідно НП(С)БО 7 «Основні засоби»[36; 46; 47]

Для відображення класифікації з метою податкового обліку передбачено не лише поділ на групи, а й зазначення мінімально допустимих строків корисного використання у роках. Ця класифікація подана у вигляді таблиці 1.3.

Таблиця 1.3.

Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх корисного використання (експлуатації)[1; 22; 23]

№ п/п	Група основних фондів	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
1	група 1 - земельні ділянки	
1	група 2 - капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
3	група 3 - будівлі	20
	споруди	15
	передавальні пристрої	10
4	група 4 - машини та обладнання	5
	З них: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких 6000 гривень	2
5	група 5 - транспортні засоби	5
6	група 6 - інструменти, прилади, інвентар, меблі	4
7	група 7 - тварини	6
8	група 8 - багаторічні насадження	10
9	група 9 - інші основні засоби	12
10	група 10 - бібліотечні фонди, збереження Національного архівного фонду України	немає
11	група 11 - малоцінні необоротні матеріальні активи	немає
12	група 12 - тимчасові (нетитульні) споруди	5
13	група 13 - природні ресурси	немає
14	група 14 - інвентарна тара	6
15	група 15 - предмети прокату	5
16	група 16 - довгострокові біологічні активи	7

Поширеною є також класифікація за функціональним призначенням, галузевою ознакою, ознакою належності та використанням. Її представлено на рис. 1.4.

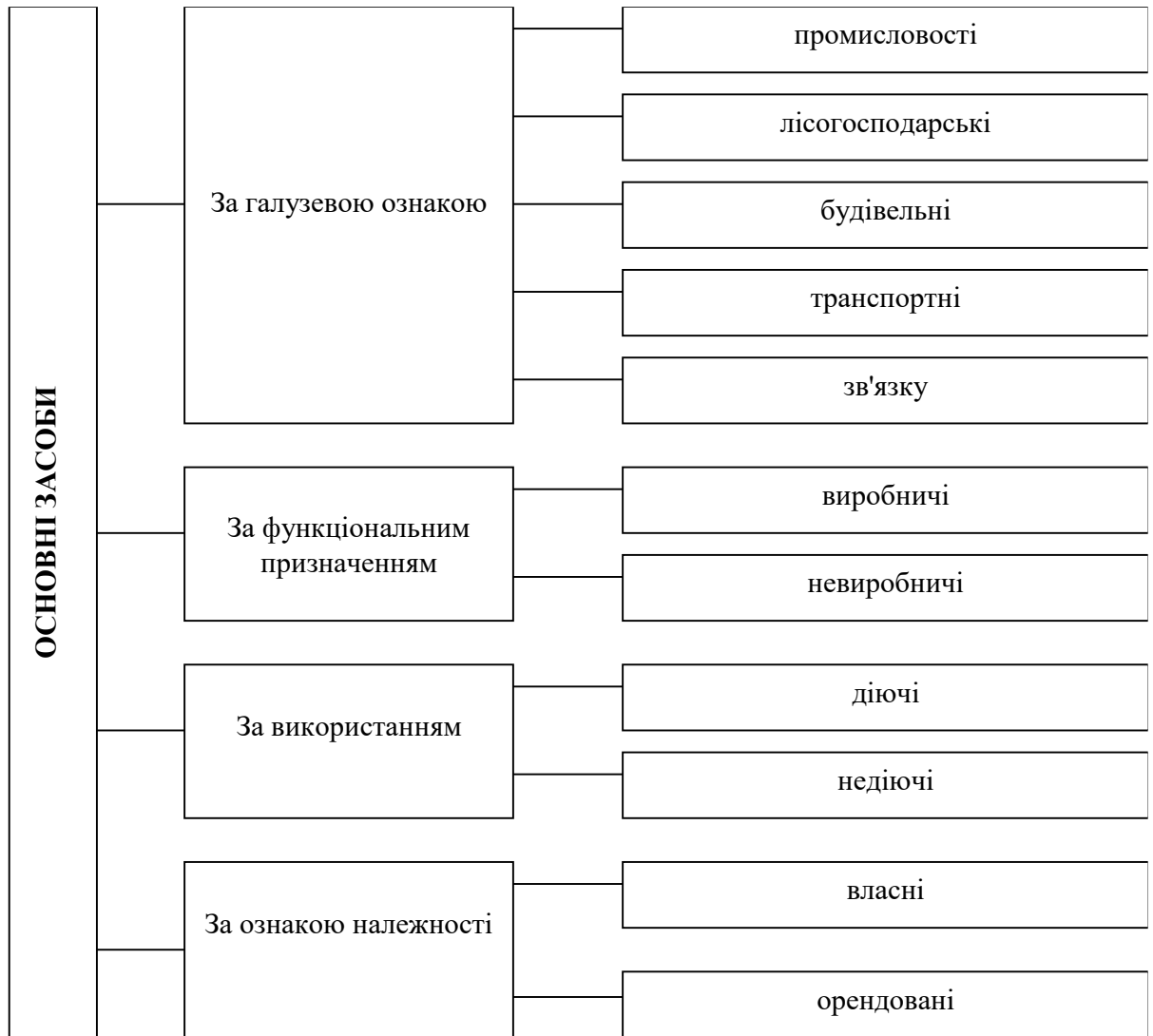

Рис.1.4. Групування основних засобів за галузевою ознакою, за функціональним призначенням, за використанням та ознакою незалежності [47]

Виходячи з проаналізованих наукових джерел та чинних нормативно-правових актів, що регулюють ведення бухгалтерського обліку в частині класифікаційних ознак основних засобів, можна стверджувати, що наявна класифікація є доволі звуженою. З огляду на особливості господарської діяльності кожне підприємство володіє специфічними видами основних засобів і має право самостійно обирати та визначати ступінь застосування класифікаційних ознак, за якими здійснюється їх розмежування. Це дає змогу враховувати специфіку та мінливість умов функціонування підприємства, а

також забезпечувати необхідний рівень оперативності в ухваленні управлінських рішень.

Для забезпечення своєчасного та коректного обліку основних засобів, а також контролю за їх збереженням і використанням, підприємству слід розробити економічно обґрунтовану класифікацію основних засобів. Із загальної сукупності ознак доцільно виокремити такі класифікаційні критерії: за функціональним призначенням, за ознакою належності та за ступенем використання [20; 23; 47]. Зазначена класифікація, призначена для цілей бухгалтерського обліку й ефективного управління основними засобами на підприємстві, представлена на рис. 1.5.

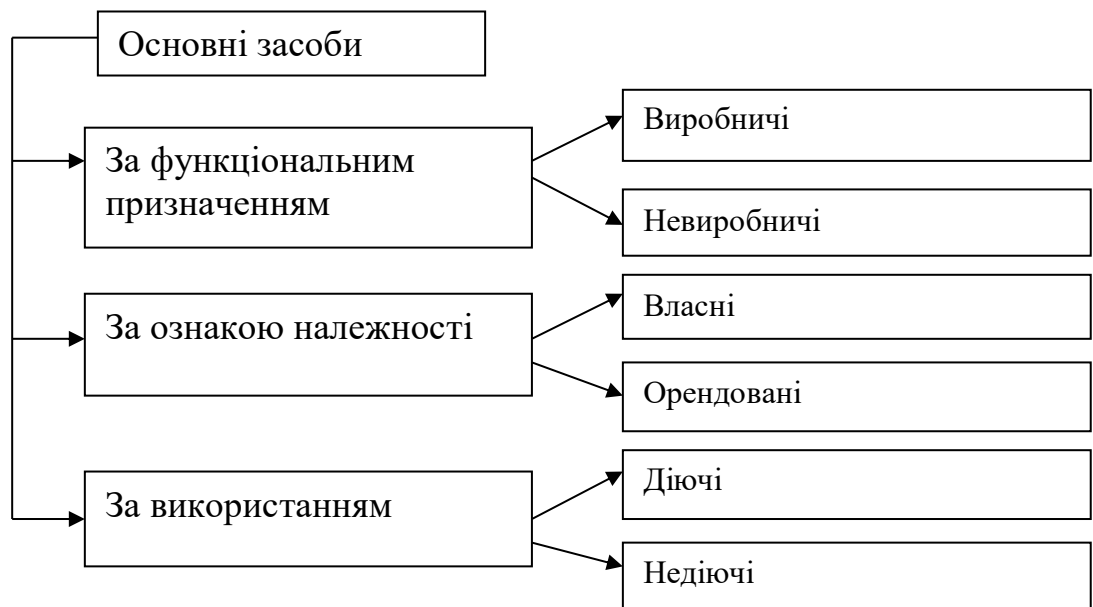

Рис. 1.5. Класифікація основних засобів

Як ми зазначали вище, одним із критеріїв визнання основних засобів є можливість достовірного визначення їх вартості, тому оцінка є важливою складовою бухгалтерського обліку. Розглядаючи питання оцінки основних засобів, важливо вирішити два основних питання: на який момент її встановити і на якому рівні. Тобто, оцінка може бути встановлена на дату придбання (це первісна вартість), на поточний момент (це відновлювана вартість) і на майбутнє.

Економічний зміст усіх існуючих видів оцінок розглянуто у НПСБО 7 «Основні засоби», Методичних рекомендаціях з обліку основних засобів, НПСБО 19 «Об'єднання підприємств». На рис.1.6. визначені види вартості ОЗ.

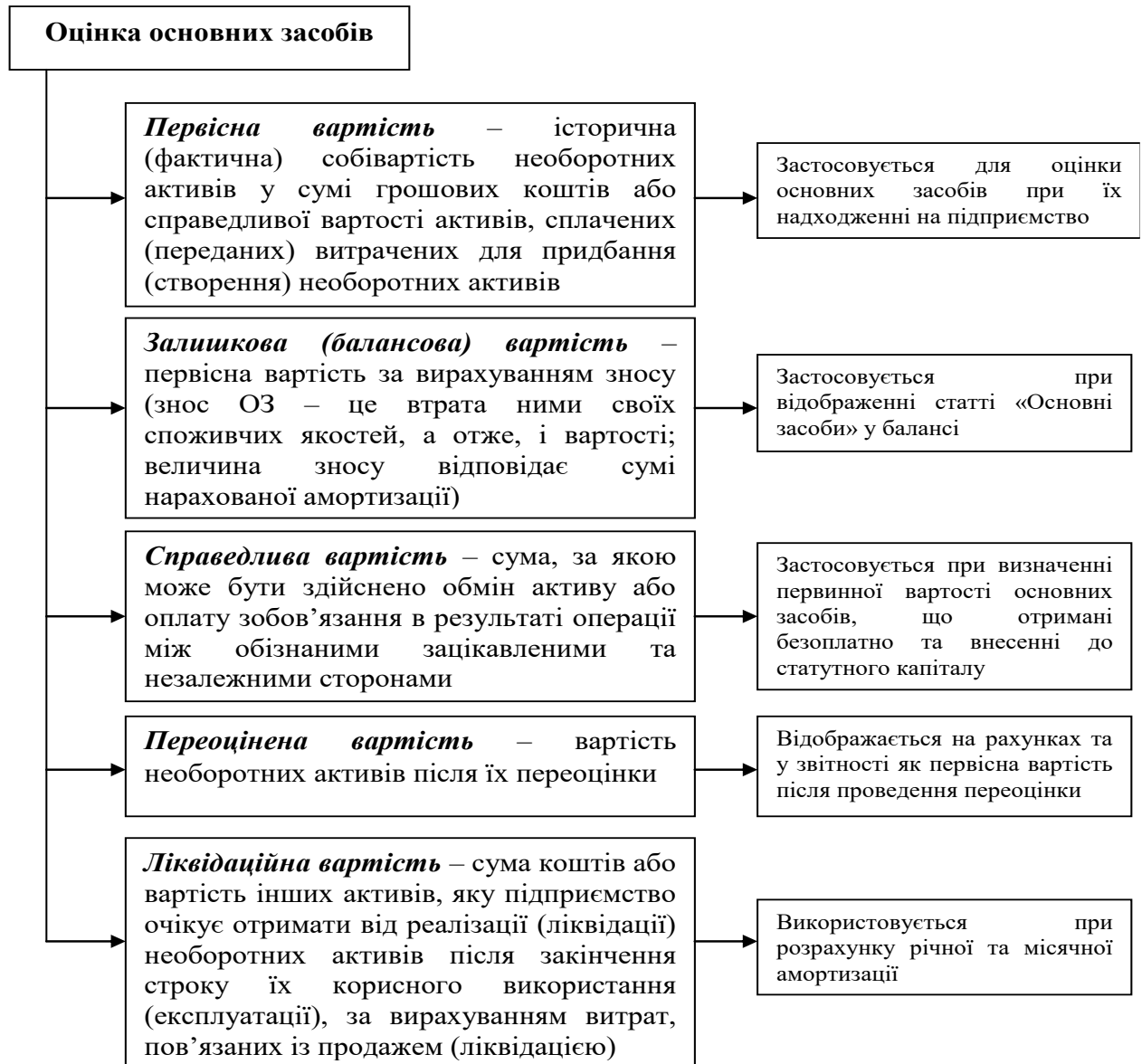

Рис. 1.6. Оцінка основних засобів

Первісна вартість ОЗ залежить від способу їх надходження на підприємство.

Склад первісної вартості основних засобів залежить від джерела їх надходження. Варто зазначити, що ключовою її складовою для більшості підприємств є суми, сплачені постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без урахування непрямих податків).

На практиці українські підприємства зазвичай використовують для оцінки історичну (фактичну) собівартість, яка є пріоритетною для цілей бухгалтерського обліку. Справедлива вартість застосовується доволі рідко, що зумовлено відсутністю чіткого та загальноприйнятого алгоритму її визначення.

Відповідно, вартість за способами надходження відображена у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4.

Вартість основних засобів на момент надходження [23]

Шляхи надходження	Вартість, за якою зараховується на баланс
1. Придбання за кошти	Первісна вартість
2. Самостійне виготовлення (створення)	Первісна вартість (фактична собівартість)
3. Внесок до статутного капіталу	Справедлива вартість, погоджена засновниками (учасниками)
4. Безоплатне отримання	Справедлива вартість
5. Отримання в обмін на подібний об'єкт	Залишкова вартість переданого об'єкта або справедлива вартість
6. Отримання в обмін на неподібний об'єкт	Справедлива вартість переданого об'єкта, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів

Термін «нематеріальний актив» визначено у НПСБО 8 «Нематеріальні активи». Нематеріальні активи – «це немонетарний актив, що не має матеріальної форми, може бути ідентифікований і утримується підприємством з метою використання більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях або надання в оренду іншим особам»[6]. Нематеріальні активи є необоротними активами, що не мають матеріальної форми. Група нематеріальних активів – сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів.

Нематеріальний актив, отриманий в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство має:

- * намір, технічну можливість та ресурси для доведення нематеріального активу до стану, у якому він придатний для реалізації або використання;

- * можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання нематеріального активу;

* інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою нематеріального активу.

Класифікація нематеріальних активів для цілей бухгалтерського обліку представлена у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5.

Класифікація нематеріальних активів для цілей бухгалтерського обліку [23]

Група (рахунок (субрахунок) бухгалтерського обліку)	Об'єкт
I – права користування природними ресурсами (субрахунок 121)	Право користування надрами; право на користування іншими ресурсами природного середовища; право на користування геологічною та іншою інформацією про природне середовище.
II- права користування майном (субрахунок 122)	Право користування земельною ділянкою (крім права постійного користування); право користування будівлею; право на оренду приміщення; інші подібні права
III – права на комерційні позначення (субрахунок 123)	Право на торгові марки (знаки для товарів і послуг); право на комерційні (фірмові) найменування; інші подібні права.
IV – права на об'єкти промислової власності (субрахунок 124)	Винаходи; корисні моделі; промислові зразки; сорти рослин; породи тварин; компонування (топографії) інтегральних мікросхем; комерційні таємниці, у тому числі ноу-хау; захист від недоброякісної конкуренції.
V – Авторське право та суміжні з ним права (субрахунок 125)	Право на літературні, художні, музичні твори; право на комп'ютерні програми; право на програми для ЕОМ, компіляція даних (бази даних); право на фонограми, відеограми; право на передачі (програми) організацій мовлення; інші подібні права.
VI – інші нематеріальні активи (субрахунок 127)	Право на провадження діяльності; використання економічних та інших привілеїв; інші подібні права.

Не менш важливою є оцінка нематеріальних активів та їх визнання. Згідно НП(С)БО 8 не визнаються нематеріальним активом, а відносяться до витрат звітного періоду:[6; 20]

- * витрати на дослідження;
- * витрати на підготовку й перепідготовку кадрів;
- * витрати на рекламу та просування продукції на ринку;
- * витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;

- * витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань;
- * витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

Інвестиція – це вид майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладають в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюють прибуток (дохід) або досягають соціального ефекту [21].

Капітальні інвестиції – це витрати на капітальне будівництво, придбання (виготовлення власними силами) основних засобів, придбання чи виготовлення інших необоротних матеріальних активів, придбання чи виготовлення нематеріальних активів, а також формування основного стада, які здійснюються в даному періоді з метою отримати економічні вигоди в майбутньому.

Рис. 1.7. Класифікація капітальних інвестицій [22; 23]

Фінансові інвестиції – це вкладення підприємства у фінансові інструменти з метою отримання доходу, збереження капіталу або набуття впливу чи контролю над іншими суб'єктами господарювання. Вони можуть здійснюватися у формі придбання цінних паперів, корпоративних прав, надання позик тощо [20; 21].

Довгострокові фінансові інвестиції – це інвестиції, що вкладаються на строк понад один рік, а також такі, що не можуть бути вільно реалізовані у будь-який момент. До них належать як вкладення з метою отримання контролю або значного впливу, так і інвестиції, призначені для утримання до погашення.

Фінансові інвестиції поділяють на:

- Інвестиції, що надають право власності – зокрема, вкладення в акції інших підприємств та внески до статутного (пайового) капіталу. Такі інвестиції можуть забезпечувати інвестору право голосу, участь в управлінні й отримання частки прибутку.
- Інвестиції, що утримуються до погашення – боргові фінансові інструменти, за якими передбачено фіксовані платежі та визначений строк погашення (боргові цінні папери, довгострокові векселі тощо).

Методологічні засади формування інформації про фінансові інвестиції в бухгалтерському обліку, а також порядок відображення операцій спільної діяльності та їх розкриття у фінансовій звітності регламентує НП(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» № 91 від 26.04.2000 р. [10]. Види фінансових інвестицій представлено на рис.1.8.

Фінансові інвестиції первісно відображаються в бухгалтерському обліку за собівартістю, яка включає ціну їх придбання, комісійні винагороди, мито, податки, збори, інші обов'язкові платежі, а також витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням відповідних фінансових інструментів.

Відповідно до вимог НП(С)БО 15 «Дохід», на дату складання Балансу фінансові інвестиції підлягають оцінці за одним із таких підходів:[8]

- за амортизованою собівартістю – застосовується до інвестицій, які підприємство утримує до погашення;

- за методом участі в капіталі – використовується у разі наявності істотного впливу чи контролю над об'єктом інвестування;

- за справедливою вартістю – застосовується для інвестицій, ринкова вартість яких може бути достовірно визначена та регулярно переоцінюється.

Такий підхід забезпечує максимально об'єктивне відображення вартості фінансових інвестицій у фінансовій звітності підприємства.

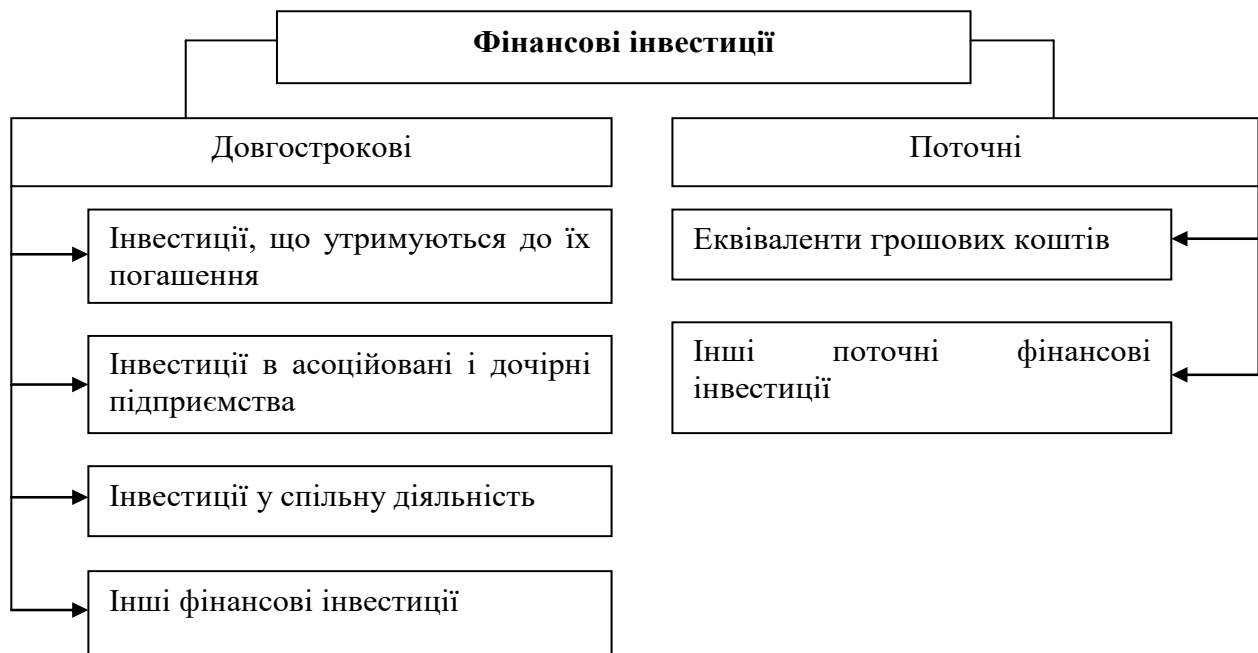

Рис. 1.8. Види фінансових інвестицій

Оцінку інвестицій представимо на рис.1.9.

Оцінка інвестицій на дату Балансу передбачає оцінку за амортизованою собівартістю, оцінку за методом участі в капіталі та оцінку за справедливою вартістю. Ці методи методи забезпечують достовірне відображення фінансових інвестицій у звітності та дають змогу повніше оцінити їхню реальну економічну вартість на звітну дату.

Оцінка за самортизованою собівартістю застосовується для фінансових інвестицій, що підприємство планує утримувати до їх погашення (як правило, боргові інструменти). Амортизована собівартість визначається шляхом поступового перенесення дисконту чи премії на витрати або доходи протягом

строку дії інструменту. Метод забезпечує відображення інвестиції за її економічно обґрунтованою вартістю впродовж усього періоду утримання.

Рис. 1.9. Оцінка фінансових інвестицій підприємства [23]

Оцінка за участю в капіталі використовується, коли підприємство має істотний вплив або контроль над об'єктом інвестування (частіше за все частка володіння від 20% до 50%, або наявність суттєвих прав впливу). За цим методом балансова вартість інвестиції збільшується або зменшується на суму частки інвестора у прибутку або збитку інвестованого підприємства. Також коригується на отримані дивіденди та інші зміни у власному капіталі об'єкта інвестування.

Справедлива вартість визначається як ціна, за якою інвестицію може бути продано на відкритому ринку між обізнаними та незалежними сторонами. Цей метод застосовується для інвестицій, щодо яких можна достовірно визначити

ринкову вартість (часто – цінні папери, що обертаються на фондовому ринку). Зміни справедливої вартості відображаються у складі фінансових результатів або капіталу залежно від виду інвестицій (рис.1.10.).

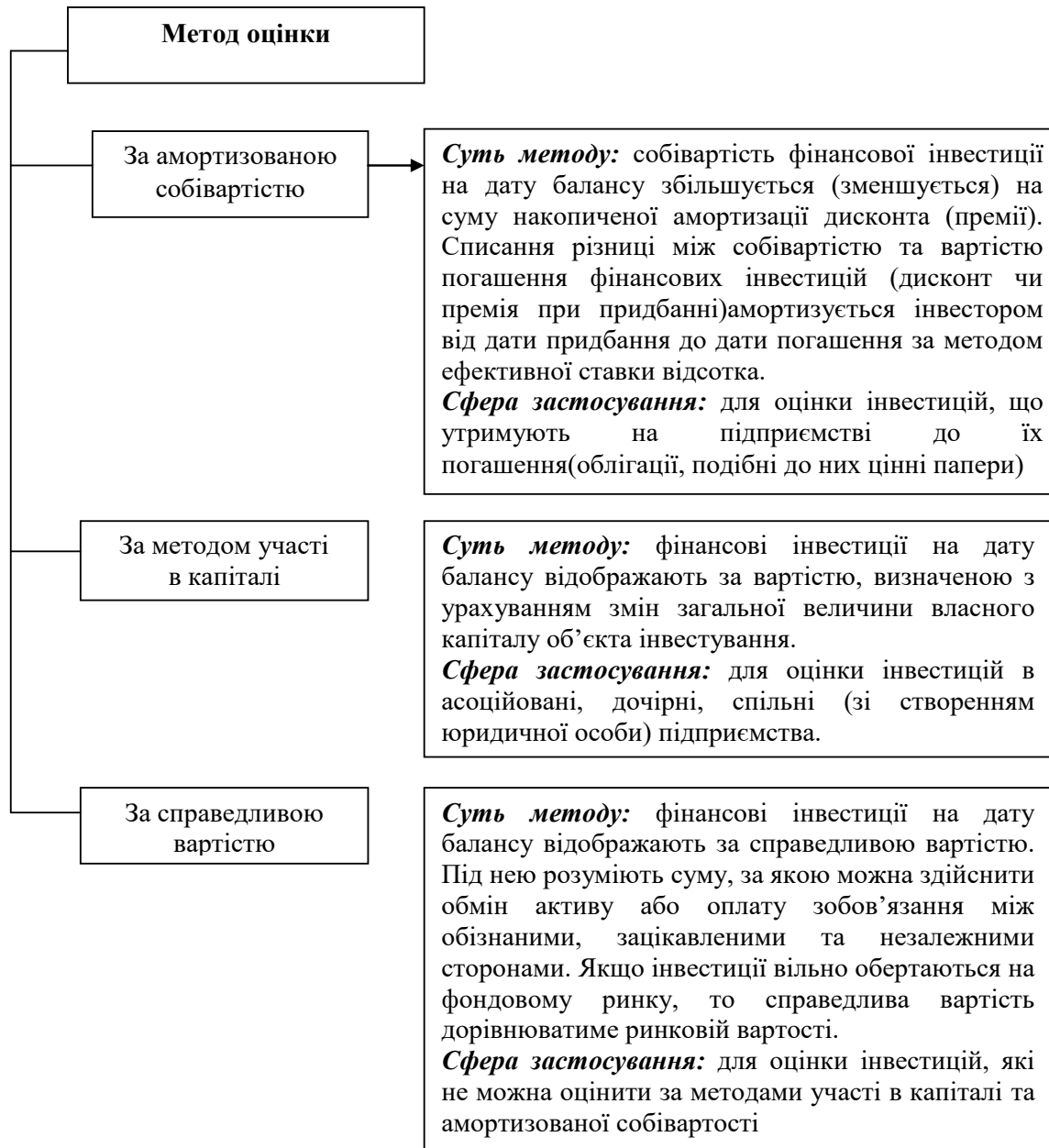

Рис. 1.10. Методи оцінки інвестицій на дату балансу [22; 23; 47]

Амортизація необоротних активів - це поступове та систематичне списання їх вартості в процесі корисного використання, що зумовлене фізичним і моральним зносом [47]. У міжнародній практиці бухгалтерського обліку

амортизація розглядається як процес розподілу вартості активу на той період, упродовж якого він приносить економічні вигоди.

Згідно з пп. 14.1.3 Податкового кодексу України, амортизація — це систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів, що амортизуються, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [1].

Строк корисної експлуатації - це період, протягом якого підприємство планує використовувати певний об'єкт, або кількість продукції (послуг), яку воно очікує отримати від його застосування [23]. Строк може переглядатися у разі зміни технологій, ринкового попиту, а також після капіталізації витрат, що покращують стан активу.

На нематеріальні активи щомісячно нараховуються амортизаційні відрахування, норми яких визначаються виходячи з їх первісної вартості та строків корисного використання. Строк амортизації не може перевищувати 20 років безперервної експлуатації або строку діяльності підприємства. При цьому амортизація не нараховується на такі нематеріальні активи, як ноу-хау, гудвіл, товарні знаки та інші об'єкти, вартість яких не зменшується в процесі використання.

Відповідно до п. 26 НП(С)БО 7 «Основні засоби», амортизація основних засобів у фінансовому обліку (крім інших необоротних матеріальних активів) здійснюється з використанням визначених стандартом методів, поданих на рис. 1.11. [5]

Отже, різноманіття підходів до визначення економічної сутності та класифікації необоротних активів свідчить про актуальність і складність цього питання. Чітко сформований та повноцінний понятійний апарат бухгалтерського обліку щодо трактування необоротних активів як об'єкта обліку дає змогу вибудувати економічно обґрунтовану систему, здатну здійснити достовірну оцінку, відобразити всі операції з ними на рахунках бухгалтерського обліку та забезпечити формування точної й повної інформації у фінансовій звітності.

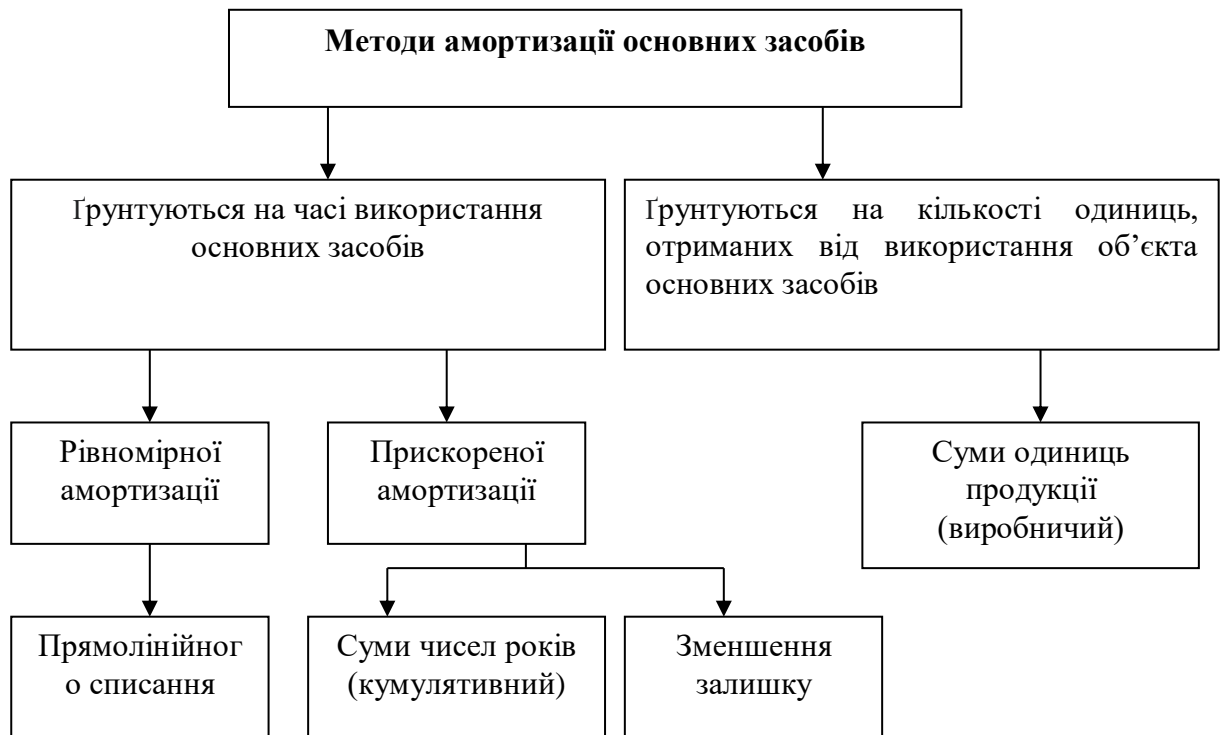

Рис. 1.11. Класифікація методів амортизації основних засобів [20; 23]

1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з організації обліку та аудиту необоротних активів

Формування, систематизація та розкриття інформації щодо НА є одним із ключових завдань бухгалтерського обліку та економічного аналізу, оскільки необоротні активи визначають виробничий потенціал підприємства, рівень його інвестиційної привабливості та загальну ефективність господарювання. Забезпечення користувачів достовірною, повною та неупередженою обліково-аналітичною інформацією щодо необоротних активів потребує чіткого нормативно-правового регулювання та системного застосування вимог законодавства, національних і міжнародних стандартів. Проблеми обліку,

оцінки, аналізу та аудиту необоротних активів в Україні залишаються актуальними, зокрема через різноманітність видів активів, часті зміни норм законодавства та необхідність гармонізації з міжнародними нормами.

Провідні українські та зарубіжні науковці розглядають проблеми оцінки, амортизації, контролю та аудиту необоротних активів у своїх працях, підкреслюючи важливість гармонізації національних правил із МСФЗ [20; 23; 37; 40; 43; 46; 47].

Ефективна організація обліку та аудиту необоротних активів вимагає ґрунтовного нормативно-правового підґрунтя, яке визначає правила визнання, оцінки, документального оформлення, інвентаризації та контролю господарських операцій. Нормативне забезпечення у сфері регулювання обліку необоротних активів в Україні складається з багаторівневої системи правових актів, що охоплюють закони України, підзаконні нормативні документи, національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, методичні рекомендації та внутрішні положення підприємств.

Верхній рівень нормативного забезпечення становлять закони України, які встановлюють загальні засади ведення бухгалтерського обліку та аудиту. Ключовим документом є:

- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає основні принципи обліку, вимоги до фінансової звітності та порядок її подання. У межах цього закону сформовано базові підходи до визнання, оцінки та класифікації необоротних активів [3].

Також важливе значення мають:

- Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», який регламентує вимоги до аудиторів, процедури здійснення аудиту, структуру аудиторського висновку та принципи незалежності аудитора [2].
- Податковий кодекс України, який визначає правила податкового обліку окремих операцій з необоротними активами, зокрема амортизації, дооцінки, ліквідації та оцінки операцій придбання або продажу [1].

Наступний рівень нормативного забезпечення формують Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), що деталізують методологію ведення обліку необоротних активів. Серед ключових стандартів:

- НП(С)БО 7 «Основні засоби», яке визначає критерії визнання, оцінку, порядок нарахування амортизації, переоцінку та зменшення корисності основних засобів [5].
- НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи», що регламентує облік та оцінку об'єктів інтелектуальної власності та інших нематеріальних ресурсів [6].
- НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств», що розкриває підходи до оцінки активів у випадку придбання бізнесу [45].
- НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», яке визначає механізм тестування активів на зменшення корисності [11].

Ці стандарти забезпечують уніфікацію облікової інформації, дозволяючи формувати достовірну та порівнювану фінансову звітність.

Підприємства, що складають звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), керуються такими документами [35]:

- МСБО 16 «Основні засоби»;
- МСБО 38 «Нематеріальні активи»;
- МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»;
- МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Ці стандарти передбачають ширше застосування справедливої вартості, більш деталізовані вимоги до розкриття інформації, а також інший підхід до переоцінки та зменшення корисності активів.

Важливу роль відіграють нормативні акти Міністерства фінансів України, Державної податкової служби та інших державних органів [14; 17; 13]. До них належать:

- Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів (затверджені наказом Мінфіну України).
- Інструкція з інвентаризації активів і зобов'язань.

- Накази Міністерства фінансів щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Такі документи регламентують деталізацію облікових записів, порядок проведення інвентаризації, оформлення первинних документів, що визначає практичну сторону ведення обліку.

Аудит необоротних активів проводиться відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Ключовими серед них є [31; 32]:

- МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до МСА»;
- МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень»;
- МСА 330 «Реагування аудитора на оцінені ризики»;
- МСА 500 «Аудиторські докази»;
- МСА 540 «Аудит облікових оцінок»;
- МСА 550 «Пов'язані сторони»;
- МСА 560 «Подальші події».

Таблиця 1.4.

Система нормативного регулювання обліку і аудиту необоротних активів

Рівень регулювання	Нормативні документи	Основний зміст
Законодавчий	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Податковий кодекс України	Основні принципи обліку, вимоги до аудиту, податкове регулювання ведення обліку НА
НП(С)БО	НП(С)БО 7, 8, 28	Визнання, оцінка, класифікація, амортизація, переоцінка необоротних активів
МСФЗ/МСБО	МСБО 16, МСБО 38, МСФЗ 13	Міжнародні методи оцінки та розкриття інформації
Методичні рекомендації	Накази Міністерства фінансів, інструкції, план рахунків	Методика відображення операцій та організація документообігу

Міжнародні стандарти аудиту	МСА 200, 315, 330, 500	Регламент аудиторських процедур та оцінки ризиків
-----------------------------	------------------------	---

На практиці перевірка необоротних активів охоплює такі процедури, як оцінка правильності первісної вартості, контроль амортизації, аналіз документального оформлення, звірка даних інвентаризації, аналіз операцій з вибуття активів та перевірка внутрішнього контролю.

Детальна характеристика нормативного забезпечення обліку НА представлена у додатку А.

Висновки до 1 розділу

Існує велика кількість різноманітних підходів до визначення сутності та класифікації необоротних активів. У загальному вигляді їх можна визначити як майно, що перебуває у розпорядженні підприємства, виражене у вартісній формі та залучене до відтворювального процесу, спрямованого на створення благ або послуг і отримання економічної вигоди.

Необоротні активи є ключовим компонентом функціонування будь-якого суб'єкта господарювання, оскільки вони формують матеріальну та нематеріальну основу для тривалої та стабільної діяльності. Вони мають стратегічне значення для підприємства, забезпечуючи його поточну діяльність і перспективний розвиток.

Ефективний облік та управління необоротними активами сприяє підвищенню прибутковості, зміцненню конкурентоспроможності та забезпеченню фінансової стійкості організації, що робить їх одним із ключових ресурсів для реалізації довгострокової стратегії розвитку.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТЗОВ «МЕТАЛІКА ПРОФІЛЬ»

2.1. Фінансово-економічна характеристика ТЗОВ «Металіка профіль»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Металіка Профіль» (ЄДРПОУ 42588799) зареєстроване 01 листопада 2018 року та на сьогодні функціонує як стабільне та динамічно зростаюче підприємство виробничо-торговельного типу.

Основним видом діяльності компанії є оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням (КВЕД 46.73).

Підприємство є одним із найбільших виробників металочерепиці, профнастилу та інших покрівельних матеріалів на території Західної України.

На момент аналізу (квітень 2025 року) підприємство має статус «Зареєстровано», що підтверджує відсутність процедур припинення, банкрутства або обмежень у діяльності. Компанія сформувала стійку ділову репутацію, підтримує стабільні темпи виробництва та демонструє позитивну фінансову динаміку за більшістю ключових показників [27].

ТОВ «Металіка профіль» виготовляє та реалізовує металоцерепицю, профнастил, листи а також інші будівельні матеріали з металу. Серед переваг подукції є використання високоякісної сировини (2-го класу), сучасного обладання європейського виробництва, гнучка система знижок та оперативне виготовлення замовлень будь-якого обсягу [30].

З огляду на це, підприємство здійснює повний цикл виробництва металевих покрівельних матеріалів, що дає змогу:

- оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури;
- скорочувати виробничі витрати;
- забезпечувати високу якість продукції;
- підтримувати конкурентоспроможність.

Таким чином компанія задовільняє попит сподивачів та гнучко адаптується до ринкових змін під час діє воєнного стану, пропонуючи конкурентоспроможні ціни, що оприлюджені на сайті компанії із відповідним каталогом (рис.1.1.).

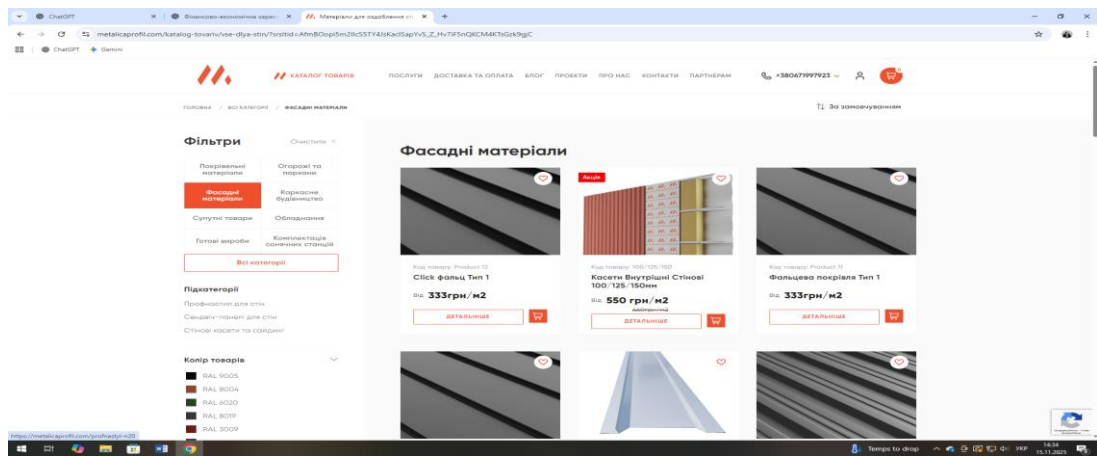

Рис.1.1 Каталог цін на сайті компанії ТОВ «Металіка пофіль»[30]

Управління ТзОВ «Металіка пофіль» здійснюється директором, який виконує функції поточного та стратегічного керівництва, відповідає за організацію виробництва, збут, формування політики цін і взаємодію з контрагентами.

Серед ключових принципів управління компанії - оперативність прийняття рішень, оптимізація виробничих процесів, гнучка цінова політика та орієнтація на потреби ринку. Організаційна структура підприємства має лінійно-функціональний тип і включає такі основні напрями:

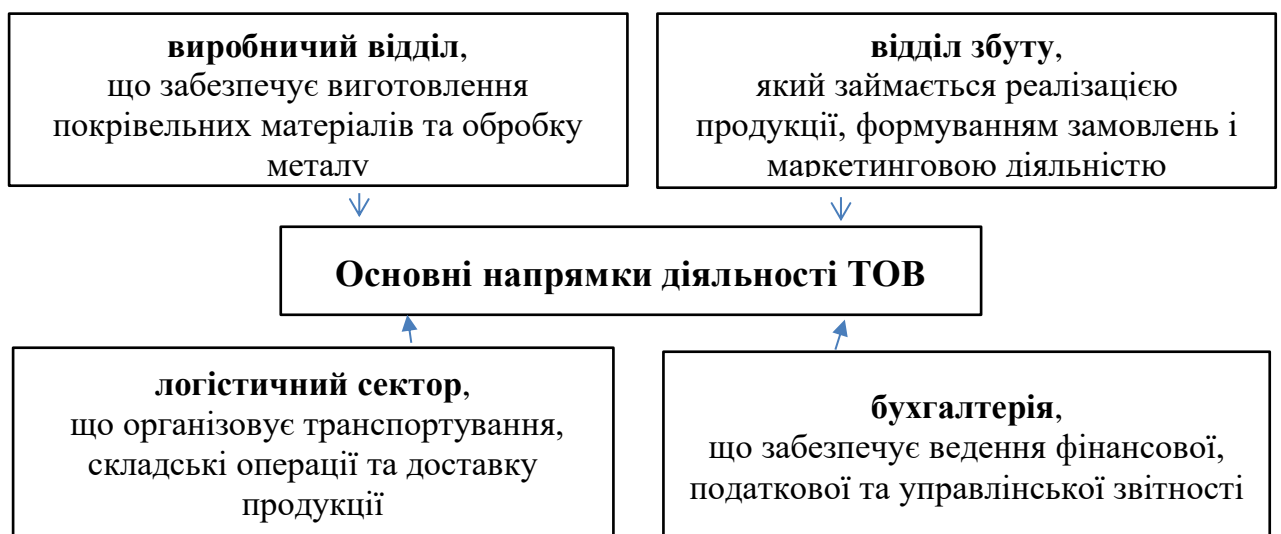

Рис. 2.2. Організаційна структура ТОВ

Сформовано автором

Компанія успішно співпрацює як із приватними покупцями, так і з державними установами. Участь у публічних закупівлях підтверджує її надійність та фінансову прозорість. Серед останніх контрактів:

- договори з національними природними парками,
- освітніми установами,
- органами місцевого самоврядування.

Це свідчить про високий рівень довіри та стабільність підприємства як партнера. Серед важливих договорів – на 30144 грн. з Яворівським національним природним парком, на суму 25071 – з Відділом освіти Нижньоворітської сільської ради та ін.

Статутний капітал товариства становить 50 тис. грн, що є типовим для суб'єктів малого бізнесу. Проте структура активів демонструє значне зростання обсягів основних фондів та оборотних засобів, що підтверджує активну інвестиційну діяльність компанії у 2022–2024 роках.

Основними тенденціями розвитку матеріально-технічної бази є:

- системне оновлення основних засобів,
- збільшення виробничих потужностей,
- модернізація обладнання,
- зменшення коефіцієнта зносу в 2024 році через активні капіталовкладення.

Це забезпечує зростання продуктивності та ефективності використання ресурсів.

За результатами 2020–2024 років компанія демонструє стійке зростання доходів - від 11,87 млн грн у 2020 році до майже 102 млн грн у 2024 році. Зростання більш ніж у 8,6 раза відображає ефективну організацію збуту, розширення ринку та активний розвиток виробництва. Підприємство бере участь у 42 державних та комунальних тендерах, що свідчить про:

- фінансову стабільність,
- прозорість господарської діяльності,
- високий рівень довіри замовників.

Використовуючи дані Опендатабот [29], ТОВ можна відзначити тенденцію стрімкого зростання доходу (особливо в 2021-2024 рр). У порівнянні з 2020 роком, у 2021 дохід зріс майже утричі (на 198%) у зв'язку з активізацією тендерної діяльності. У 2022 році у зв'язку з війною, через ринкові коливання та затримки в контрактах зниження доходу було на 7%. Ці показники можна побачити у Таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Оцінка основних показників діяльності підприємства за даними Опендатабот

Показник	Рік	Значення	Абсолютне відхилення від попереднього року
Дохід (виручка), грн	2020	11 867 500	–
	2021	35 268 300	+23 400 800
	2022	32 776 100	–2 492 200
	2023	83 948 000	+51 171 900
	2024	101 979 700	+18 031 700
Чистий прибуток, грн	2020	–1 214 200	–
	2021	3 758 000	+4 972 200
	2022	1 074 400	–2 683 600
	2023	1 865 300	+790 900
	2024	1 441 200	–424 100
Активи, грн	2020	5 363 400	–
	2021	9 218 100	+3 854 700
	2022	15 383 500	+6 165 400
	2023	40 233 400	+24 849 900
	2024	39 098 800	–1 134 600
Зобов'язання, грн	2020	5 804 700	–
	2021	5 811 600	+6 900
	2022	7 877 200	+2 065 600
	2023	16 968 700	+9 091 500
	2024	23 362 700	+6 394 000
Кількість працівників, осіб	2020	–	–
	2021	6	+6
	2022	5	–1
	2023	4	–1
	2024	8	+4

За даними таблиці 1.1. вражає зростання показника виручки у 2023 році (+156 %), що свідчить про значне нарощення обсягів виробництва або успішне залучення великих замовлень. Приріст доходу у 2024 (+21,5 %) стабілізує темп росту, можливо, компанія досягла більш сталого або насиченого ринку. Незважаючи на це, У 2020 році бізнес був збитковим (–1,214 млн грн), що характерно для стартового або інвестиційного етапу. У 2021 відбувся різкий

перехід до прибутковості (+4,97 млн грн), що є дуже позитивним знаком. У 2022 прибуток значно знизився порівняно з 2021 (-71 %), що може вказувати на зростання витрат (сировина, операційні витрати) або інвестиційні вкладення. У 2023 році прибуток знову зріс (+73,6 %), що може бути результатом нарощення продажів та оптимізації витрат. У 2024 році прибуток знизився (-424 тис грн, - 22,7 %) — це може бути через підвищені зобов'язання, інвестиції в основні засоби або інші витрати.

Дані таблиці 1.1. свідчать також про те, що активи компанії стабільно зростають у 2021 та 2022 роках (+71,9 % і +66,9 відповідно), що свідчить про активне інвестування в майно, обладнання чи інші ресурси. У 2023 спостерігається величезне збільшення активів (+161,5 %), що може означати масштабну модернізацію чи розширення виробництва. У 2024 році активи злегка знизилися (-2,82 %), що може бути зумовлено продажем частини активів, переоцінкою або завершенням інвестиційного циклу.

Характеризуючи тенденції щодо зміни зобов'язань, можна відзначити таке:

- У 2021 року зобов'язання майже не змінилися (+0,12 %), тобто рік був без значного новозалучення боргів.

- У 2022 році вони зростають +35,5 %, що може вказувати на залучення кредитів або зростання дебіторської/кредиторської заборгованості.

- У 2023 – рекордне збільшення зобов'язань (+115,5 %) – ймовірно, компанія взяла значні зобов'язання (кредити, довгострокові контракти) для фінансування розширення конкурентної діяльності.

- У 2024 продовжується зростання зобов'язань (+37,7 %), що може бути пов'язано з подальшим фінансуванням зростання або поточними операційними зобов'язаннями.

Кількість працівників значно коливається: після скорочення в 2022–2023 – різке зростання у 2024 році. Це може бути реакцією на збільшення виробництва або реалізації. Наступний аналіз проводимо, використовуючи дані форм звітності ТОВ.

З даних форм звітності щодо стану та ефективності виористання основних засобів ТОВ та використовуючи сучасні методики аналізу [39; 42] формуємо аналітичну таблицю 1.2.

Таблиця 1.2.

Показники стану та ефективності використання основних засобів
ТОВ«Металіка Профіль»

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
				2023–2022	2024–2023	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід, тис. грн	32 497	82667,4	99223,1	+50170,4	+16555,7	254,3	120,0
Первісна вартість ОЗ, тис. грн	3657,6	3695,5	6493,6	+37,9	+2798,1	101,0	175,7
Знос ОЗ, тис. грн	1042,4	1380,6	1914,2	+338,2	+533,6	132,4	138,7
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн	3657,6	3676,6	5094,6	+19,0	+1 418,0	100,5	138,6
Чистий прибуток, тис. грн	1074,4	1865,3	1441,2	+790,9	–424,1	173,6	77,3
Середньооблікова чисельність, осіб	5	4	8	–1	+4	80,0	200,0
Коефіцієнт зносу, %	28,5	37,4	29,5	+8,9	–7,9	131,2	78,9
Фондовіддача, грн/грн	8,89	22,48	19,49	+13,59	–2,99	253,0	86,7
Фондомісткість, грн/грн	0,112	0,045	0,051	–0,067	+0,006	40,2	113,3
Фондоозброєність, тис. грн/особу	731,5	919,2	636,8	+187,7	–282,4	125,7	69,3
Фондорентабельність, %	29,4	50,7	28,3	+21,3	–22,4	172,4	55,8

З аналізу даних таблиця 2.2. бачимо, що продовж 2022–2024 років діяльність ТОВ «Металіка Профіль» характеризувалася суттєвими змінами у масштабах

виробництва, структури основних засобів та результативності їх використання. Чистий дохід підприємства у 2022 році становив 32 497 тис. грн, у 2023 році зріс до 82 667,4 тис. грн, що свідчить про стрімке зростання продажів — на 254,3 % від рівня попереднього року. У 2024 році дохід досяг 99 223,1 тис. грн, показавши подальше зростання на 20 %, що говорить про стабільне розширення ринкової діяльності підприємства.

Первісна вартість основних засобів у 2022–2024 рр. залишалася відносно стабільною до 2023 року (3 657,6 → 3 695,5 тис. грн), а у 2024 році різко зросла до 6 493,6 тис. грн, що свідчить про суттєві інвестиції в оновлення або розширення основних фондів.

Знос основних засобів зростав поступово: 1 042,4 → 1 380,6 → 1 914,2 тис. грн, що відповідає збільшенню обсягу та інтенсивності їх використання. Коефіцієнт зносу коливався від 28,5 % у 2022 році до 37,4 % у 2023 році, а у 2024 році знизився до 29,5 %, що вказує на оновлення основних засобів і покращення їх стану.

Рис.2.1. Динаміка коефіцієнту зносу ОЗ за 2022-2024 рр.

Середньорічна вартість основних засобів зросла з 3 657,6 тис. грн у 2022 році до 5 094,6 тис. грн у 2024 році, що підтверджує активне оновлення обладнання та інвестування у виробничі активи.

Фондовіддача, яка відображає ефективність використання основних засобів, показала значне зростання у 2023 році (22,48 грн/грн), проте у 2024 році знизилася до 19,49 грн/грн через збільшення первісної вартості ОЗ.

Фондомісткість відповідно знизилася у 2023 році та трохи відновилася у 2024 році.

Фондоозброєність за 2022–2024 рр. зросла у 2023 році (919,2 тис. грн/особу) і знизилася у 2024 році (636,8 тис. грн/особу) через збільшення чисельності персоналу до 8 осіб, що підвищує виробничу забезпеченість працівників.

Чистий прибуток підприємства зріс у 2023 році (1 865,3 тис. грн), однак у 2024 році трохи знизився (1 441,2 тис. грн), що, можливо, пов'язано з витратами на оновлення основних засобів або збільшенням персоналу.

Фондорентабельність була найвищою у 2023 році (50,7 %), відображаючи ефективне використання оновлених активів, і знизилася у 2024 році (28,3 %) унаслідок збільшення середньорічної вартості ОЗ.

Підсумовуючи вищесказане, дані таблиці показують, що ТОВ «Металіка Профіль» знаходиться у фазі інтенсивного розвитку та модернізації основних фондів. Зростання доходів та масштабування діяльності супроводжуються значними інвестиціями, які поки що тимчасово знижують показники ефективності, але створюють потужну базу для подальшого підвищення продуктивності та рентабельності підприємства. Інвестиції у основні засоби у 2024 році забезпечили оновлення виробничого потенціалу, але призвели до тимчасового зниження фондівіддачі та фондорентабельності.

На наступному етапі проведемо оцінку ефективності використання оборотних засобів ТОВ Металіка профіль за даними його звітності і сучасних методик аналізу [39; 42]. Для цього будемо таблицю 2.3.

Таблиця 2.3.

Оцінка ефективності використання оборотних коштів

ТОВ «Металіка Профіль»

Показники	Роки	Абсолютне відхилення	Темп зміни, %
-----------	------	----------------------	---------------

	2022	2023	2024	2023р. від 2022р.	2024р. від 2023р	2023р. до 2022р.	2024р. від 2023р
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	32497,0	82677,4	99 223,1	+50180,4	+16545,7	254,4	120,0
Вартість оборотних активів	12547,9	36387,0	33934,5	+23839,1	-2452,5	289,9	93,3
Коефіцієнт оборотності	2,59	2,27	2,92	-0,32	+0,65	87,6	128,6
Коефіцієнт завантаження	0,386	0,441	0,342	+0.055	-0,099	114,2	77,6
Число днів в аналізованому періоді (році), дні	360	360	360	x	x	x	x
Тривалість обороту, дні	139	159	124	=20	--35	114,4	78,0

Дані таблиці 2.3. свідчать про те, що у діяльності ТОВ «Металіка Профіль» протягом 2021–2023 років спостерігається суттєве зростання масштабів операційної діяльності, що видно зі значного приросту чистого доходу у 2022 році більш ніж у 2,5 рази. Таке різке збільшення збуту спричинило відповідне нарощення оборотних активів, обсяг яких у 2022 році зріс майже в три рази. У 2023 році ситуація дещо стабілізується: виручка продовжує зростати, хоча й більш помірними темпами, а вартість оборотних активів, навпаки, дещо зменшується. Це свідчить про поступове підвищення ефективності управління оборотними ресурсами, оскільки підприємство забезпечує збільшення обсягів реалізації за умов скорочення вкладень у оборотні активи.

Динаміка коефіцієнта оборотності підтверджує цю тенденцію: після зниження у 2022 році тривалість одного обороту подовжилась до 159 днів, що

означало уповільнення перетворення активів у грошові кошти. Проте у 2023 році оборотність суттєво прискорюється, а тривалість одного обороту скорочується до 124 днів, що є позитивною характеристикою. Це свідчить про підвищення оперативності роботи підприємства, зменшення потреби в оборотних активах на одиницю доходу та ефективнішу організацію матеріально-технічного постачання і збутових процесів.

Зміна коефіцієнта завантаження оборотних активів також вказує на певні проблеми у 2022 році: значне зростання обсягів активів щодо доходу свідчило про певне «роздування» оборотних ресурсів. Проте у 2023 році коефіцієнт знижується до 0,342, що означає, що для формування 1 грн доходу підприємство витрачає менше оборотних активів, ніж раніше. Така динаміка підтверджує покращення інтенсивності використання ресурсів і зростання фінансової стійкості.

Загалом аналіз показує, що незважаючи на короткострокове погіршення оборотності у 2022 році, підприємству вдалося суттєво підвищити ефективність використання оборотних коштів у 2023 році, забезпечивши прискорення оборотності, оптимізацію активів та зростання обсягів реалізації без додаткового навантаження на оборотний капітал. Така динаміка відображає адаптацію підприємства до ринкових умов та покращення управлінських рішень у сфері фінансування оборотних ресурсів.

На наступному етапі проаналізуємо аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Для оцінки сформуємо таблицю 2.4.

Таблиця 2.4.

Оцінка ефективності використання трудових ресурсів

ТОВ «Металіка Профіль»

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	
				2023–2022	2024–2023
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	32497,0	82667,4	99223,1	+50170,4	+16555,7
Кількість працівників, осіб	5	4	8	–1	+4
Продуктивність праці, тис. грн/особу	6499,4	20666,9	12402,9	+14167,5	–8264,0
Чистий прибуток, тис. грн	1074,4	1865,3	1441,2	+790,9	–424,1
Прибуток на одного працівника, тис. грн	214,9	466,3	180,2	+251,4	–286,1
Витрати, тис. грн	31465,9	81672,8	100207,2	+50206,9	+18534,4
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	28279,7	75042,9	89702,9	+46763,2	+14660,0
Затратомісткість, %	96,85	98,79	101,0	+1,94	+2,21
Затратовіддача, грн/грн	1,03	1,01	0,99	–0,02	–0,02

Аналіз таблиці 2.4. свідчить про те, що упродовж 2022–2024 років діяльність ТОВ «Металіка Профіль» характеризувалася значним зростанням чистого доходу від реалізації продукції порівняно з 2022 роком, що зумовило підвищення продуктивності праці на одного працівника та загального прибутку підприємства. Проте кількість працівників у цей період зменшилася, що позитивно вплинуло на показник прибутку на одного працівника.

У 2024 році доходи продовжують зростати, однак збільшення чисельності працівників до восьми осіб призвело до зниження продуктивності праці на одного працівника та відповідного прибутку на одного працівника. Чистий прибуток у 2024 році дещо зменшився порівняно з попереднім роком, що відображає певне зростання витрат, зокрема собівартості реалізованої продукції.

Загалом, динаміка таблиці свідчить про позитивну тенденцію зростання обсягів реалізації та загального прибутку, проте збільшення витрат і зміни чисельності працівників вплинули на зниження ефективності використання трудових ресурсів у 2024 році. Це вказує на необхідність оптимізації чисельності персоналу та контролю витрат для підвищення продуктивності та рентабельності праці.

Темпи росту фонду оплати праці є нижчими за темпи зростання працівників. Незважаючи на вивсвітлені нами показники продуктивності праці, відбувалось зниження середньомісячної заробітної плати.

Динаміка зміни середньої заробітної плати подана на рис.2.2.

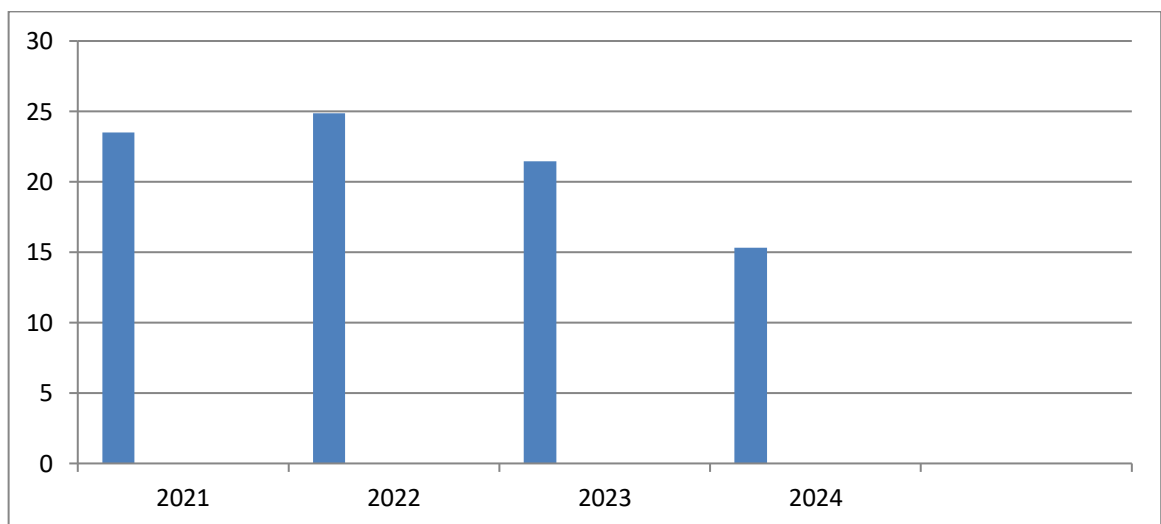

Рис.2.3. Динаміка зміни середньомісячної заробітної плати ТОВ., грн.

На наступному етапі проведемо детальну оцінку фінансових результатів ТОВ (у Таблиці 2.5.) та рівня рентабельності Товариства за сучасними методиками і даними фінансової звітності - форми №2м ТОВ [34]. Щоб підрахувати рентабельність застосуємо формули (2.1)–(2.3), за допомогою яких у таблиці 2.6 буде визначено основні показники ефективності:

$$\text{Рентабельність продажів (\%)} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Чистий дохід}) \times 100 \quad (2.1)$$

$$\text{Рентабельність активів (\%)} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічна вартість активів}) \times 100 \quad (2.2)$$

$$\text{Рентабельність персоналу} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Кількість працівників}) \quad (2.3)$$

Таблиця 2.5.

Динаміка формування чистого прибутку ТОВ, тис.грн.

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	
				2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	32497,0	82677,4	99223,1	+50180,4	+16545,7
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	28279,7	75042,9	89702,9	+46763,2	+14660,0
Валовий прибуток, тис. грн	4217,3	7634,5	9520,2	+3417,2	+1885,7
Інші операційні доходи, тис. грн	279,1	878,1	2756,6	+599,0	+1878,5
Інші операційні витрати, тис. грн	2537,2	3 713,6	5 306,5	+1 176,4	+1592,9
Інші доходи, тис. грн	-	392,5	-	+392,5	-392,5
Інші витрати, тис. грн	649,0	2 916,3	5 197,8	+2 267,3	+2 281,5
Чистий прибуток, тис. грн	1074,4	1865,3	1441,2	+790,9	-424,1

Аналіз таблиці 2.5. показує, що діяльність ТОВ «Металіка Профіль» у період 2022–2024 рр. характеризується значним зростанням обсягів реалізації та вартості продукції, а також коливанням прибутковості підприємства.

Чистий дохід від реалізації продукції зріс з 32 497,0 тис. грн у 2022 році до 82 677,4 тис. грн у 2023 році (+50 180,4 тис. грн), а у 2024 році досяг 99 223,1 тис. грн (+16 545,7 тис. грн). Паралельно зростала і собівартість реалізованої продукції, що призвело до коливань валового прибутку: він збільшився з 4 217,3 тис. грн у 2022 році до 7 634,5 тис. грн у 2023 році та до 9 520,2 тис. грн у 2024 році.

Інші операційні доходи також продемонстрували зростання, особливо у 2024 році – до 2 756,6 тис. грн, що є значним приростом порівняно з попередніми роками. Водночас інші операційні витрати зросли з 2 537,2 тис. грн у 2022 році до 5 306,5 тис. грн у 2024 році, що частково компенсує приріст доходів. Інші

доходи та витрати показують нестійку динаміку, зокрема у 2023 році відзначається значне зростання інших витрат до 2 916,3 тис. грн.

Чистий прибуток підприємства зріс з 1 074,4 тис. грн у 2022 році до 1 865,3 тис. грн у 2023 році (+790,9 тис. грн), проте у 2024 році знизився до 1 441,2 тис. грн (-424,1 тис. грн), що свідчить про вплив збільшення витрат на фінансовий результат підприємства.

Таким чином, аналіз показує позитивну тенденцію до зростання доходів і валового прибутку, водночас потребу у контролі витрат для забезпечення стабільної чистої прибутковості.

На наступному етапі у таблиці 2.6. проведемо аналіз рентабельності.

Рентабельність продажів показує, який відсоток від чистого доходу підприємства становить його чистий прибуток. Для визначення Чистий прибуток ділиться на чистий дохід від реалізації $\times 100\%$. У нашому випадку, чистий прибуток становить 1 441,2 тис. грн, а чистий дохід – 99 223,1 тис. грн, рентабельність продажів $= (1\,441,2 / 99\,223,1) \times 100 \approx 1,45\%$.

Рентабельність активів показує ефективність використання всіх активів підприємства для отримання прибутку. Вказує, скільки прибутку генерується на кожну одиницю активів.

Щоб визначити рентабельність активів, необхідно чистий прибуток поділити на середньорічну вартість ОЗ $\times 100\%$. При цьому, середньорічна вартість активів розраховується як середнє значення активів на початок і кінець року. Тобто, якщо чистий прибуток 1 441,2 тис. грн, а середньорічна вартість активів 51 666,0 тис. грн, рентабельність активів $= (1\,441,2 / 51\,666,0) \times 100 \approx 2,79\%$.

Рентабельність персоналу показує, який прибуток припадає на одного працівника підприємства. Використовується для оцінки ефективності трудових ресурсів. Це відношення чистого прибутку до середньорічної чисельності працівників $\times 100\%$. У нашому випадку чистий прибуток 1 441,2 тис. грн, а середньооблікова чисельність працівників – 8 осіб, рентабельність персоналу $= 1\,441,2 / 8 \approx 180,15$ тис. грн/особу.

Таблиця 2.6.

Аналіз показників прибутковості та рентабельності

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	32 497,0	82 677,4	99 223,1	+50 180,4	+16 545,7
Чистий прибуток, тис. грн	1 074,4	1 865,3	1 441,2	+790,9	-424,1
Рентабельність продажів, %	3,31	2,26	1,45	-1,05 п.п.	-0,81.
Рентабельність активів, %	6,83	4,51	2,79	-2,32 п.п.	-1,72.
Рентабельність персоналу, тис. грн/особа	214,88	466,33	180,15	+251,45	-286,18

Дані таблиці 2.6. демонструють неоднозначну динаміку рентабельності підприємства упродовж 2022–2024 років. У 2023 році спостерігається суттєве зростання чистого доходу від реалізації – на 50 180,4 тис. грн, що становить більш ніж двократне збільшення порівняно з 2022 роком. Проте у 2024 році темпи приросту знизилися, і дохід зріс лише на 16 545,7 тис. грн. Це свідчить про подальший розвиток підприємства, але з меншою інтенсивністю порівняно з попереднім роком.

Чистий прибуток у 2023 році також збільшився на 790,9 тис. грн, що позитивно відобразилося на фінансовій результативності підприємства. Однак у 2024 році прибуток зменшився на 424,1 тис. грн, що може бути наслідком зростання витрат або зниження ефективності використання ресурсів.

Показники рентабельності демонструють негативну тенденцію. Рентабельність продажів знизилася з 3,31 % у 2022 році до 2,26 % у 2023 році (-1,05.), а у 2024 році становила лише 1,45 %, що означає подальше скорочення на 0,81.

Це вказує на те, що хоча обсяги продажів зростали, витрати збільшувалися швидшими темпами, знижуючи прибутковість реалізованої продукції.

Рентабельність активів має аналогічну тенденцію: у 2022 році показник становив 6,83 %, у 2023 році знизився до 4,51 % (-2,32 п.п.), а у 2024 році – до 2,79 %, тобто скоротився ще на 1,72 п.п. Це свідчить про зменшення ефективності використання активів у створенні прибутку.

Рентабельність персоналу у 2023 році різко зросла – на 251,45 тис. грн/особу, що було пов'язано зі збільшенням чистого прибутку за умов відносно стабільної чисельності персоналу. Проте у 2024 році цей показник різко знизився (-286,18 тис. грн/особу), що свідчить про зменшення прибутковості роботи одного працівника та потенційні проблеми з оптимальністю структури персоналу або рівнем витрат.

Аналіз фінансового стану підприємств передбачає окрім горизонтального і вертикального аналізу (читання) Балансу, оцінку показників його ліквідності і платоспроможності та проводиться за спеціальною методикою [33; 38].

Такий аналіз передбачає розрахунок коефіцієнтів [33], розрахованих і поданих нами у наступній таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

Розрахунок показників ліквідності і платоспроможності

Показники	2022	2023	2024
1	2	3	4
Розрахунок показників ліквідності			
Оборотні активи, тис. грн	12 547,9	36 387,0	33 934,5
Поточні зобов'язання, тис. грн	7 877,2	16 968,7	23 362,7
Запаси, тис. грн	8 777,6	15 519,8	20 216,3
Грошові кошти, тис. грн	34,4	1 281,2	3 298,9
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,59	2,14	1,45
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,48	1,23	0,59
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,004	0,076	0,141

<i>Продовження таблиці 2.7.</i>			
1	2	3	4
Розрахунок показників платоспроможності			
Власний капітал, тис. грн	4 388,1	6 238,3	7 679,5
Необоротні активи, тис. грн	2 835,6	3 846,4	5 164,3
Оборотні активи, тис. грн	12 547,9	36 387,0	33 934,5
Валюта балансу, тис. грн	15 383,5	40 233,4	39 098,8
Коефіцієнт автономії	0,285	0,155	0,196
Коефіцієнт фінансової залежності	3,51	6,45	5,10
Забезпеченість власними оборотними коштами	0,124	0,066	0,074

Зазначимо, що існують певні нормативні значення коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності, які використовуються для оцінки фінансового стану підприємства. Так, коефіцієнт абсолютної ліквідності, що характеризує здатність підприємства негайно погасити короткострокові зобов'язання за рахунок грошових коштів, зазвичай вважається нормальним у межах 0,2–0,25. Коефіцієнт швидкої (суворої) ліквідності, що показує спроможність покрити поточні зобов'язання без урахування запасів, повинен знаходитися в межах 0,7–1,0. Поточний коефіцієнт ліквідності, який відображає співвідношення оборотних активів до поточних зобов'язань, вважається нормативним при значеннях 1,5–2,5. Дотримання цих нормативів дозволяє оцінити фінансову стійкість та платоспроможність підприємства.

Аналіз таблиці 2.7. свідчить про те, що у 2022–2024 роках показники ліквідності підприємства зазнали істотних коливань. Поточна ліквідність у 2022 році становила 1,59, що відповідає нормативним значенням. У 2023 році вона зросла до 2,14 внаслідок різкого збільшення оборотних активів. У 2024 році значення знизилося до 1,45 через суттєве збільшення поточних зобов'язань, однак залишилося в межах допустимого рівня.

Швидка ліквідність у 2022 році була на низькому рівні — лише 0,48, що свідчило про недостатність швидкоореалізованих активів. У 2023 році показник зріс до 1,23, демонструючи значне покращення фінансової гнучкості. Проте у 2024 році він зменшився до 0,59, що може свідчити про зниження можливостей підприємства погашати зобов'язання без реалізації запасів.

Абсолютна ліквідність протягом трьох років залишалася нижчою за норматив (0,2–0,25), однак демонструвала стабільне зростання: від майже нульового рівня у 2022 році (0,004) до 0,141 у 2024 році. Це означає поступове зміцнення грошової позиції підприємства.

У сфері платоспроможності прослідковується нестабільна тенденція. Коефіцієнт автономії знизився з 0,285 у 2022 році до 0,155 у 2023 році, що свідчить про значне зростання фінансової залежності від зовнішніх джерел. У 2024 році показник покращився до 0,196, але залишився нижчим за оптимальний рівень (0,5).

Коефіцієнт фінансової залежності відповідно зріс з 3,51 у 2022 році до 6,45 у 2023 році та зменшився до 5,10 у 2024 році, що підтверджує надмірну залежність підприємства від позикових коштів.

Показник забезпеченості власними оборотними коштами є низьким у всі роки: від 0,124 у 2022 році до 0,066 у 2023 році та 0,074 у 2024 році. Це вказує на дефіцит власного оборотного капіталу і залежність від кредиторської заборгованості при фінансуванні оборотних активів.

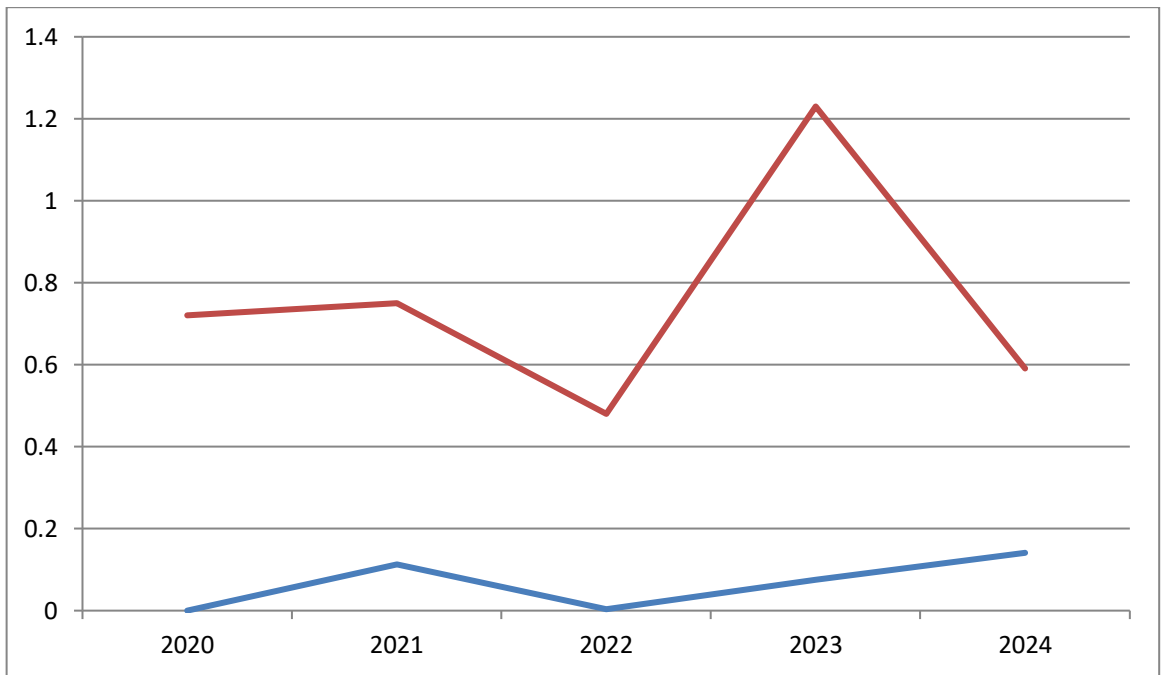

Рис.2.4. Динаміка показників ліквідності ТОВ (абсолютної та швидкої) у 2020-2024 рр.

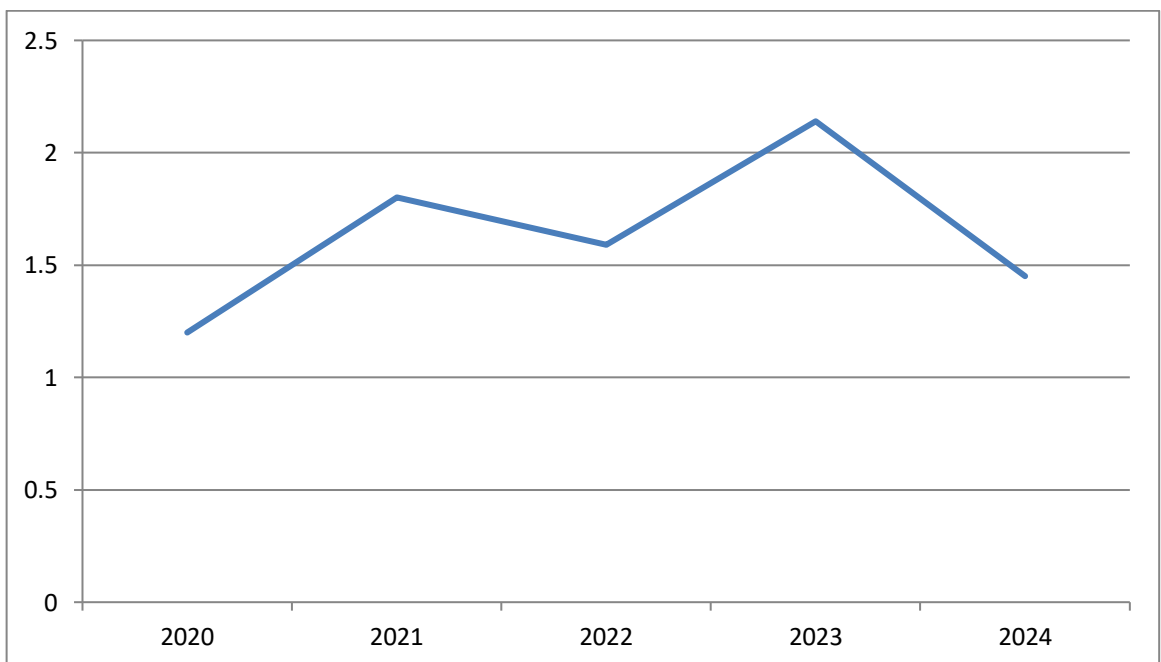

Рис.2.5. Динаміка показників поточної ліквідності у 2020-2024 рр.

Фінансово-економічні показники діяльності ТОВ за 2019-2024 рр. нами згруповано у Додатку Б. За даними узагальненої таблиці видно, що ТОВ «Металіка Профіль» демонструє зростання обсягів доходу та валового прибутку

з 2019 по 2024 рік, однак динаміка чистого прибутку та рентабельності продажів в останні роки має тенденцію до зниження, що свідчить про збільшення витрат і зростання собівартості продукції. Продуктивність праці та прибуток на одного працівника коливались залежно від чисельності персоналу, досягаючи піку у 2023 році. Коефіцієнти фондівдачі та фондоозброєності свідчать про ефективне використання основних засобів, хоча їх знос поступово зростає. Ліквідність підприємства залишається на стабільному рівні, проте оборотність оборотних коштів у 2023 році знизилась, що вказує на більш тривале вкладення ресурсів у запаси та дебіторську заборгованість. Загалом діяльність підприємства характеризується зростанням масштабів і оборотності, водночас потребує уваги управління витратами та ефективності використання капіталу.

ТОВ «Металіка Профіль» здійснює свою діяльність із врахуванням принципів екологічної відповідальності та природоохоронних заходів та є соціально орієнтованим товариством. ТОВ приділяє значну увагу мінімізації негативного впливу своєї виробничої діяльності на навколишнє середовище, зокрема шляхом впровадження ефективних технологій обробки та переробки металевих матеріалів, що дозволяє зменшити утворення відходів і знизити шкідливі викиди в атмосферу.

Компанія також приділяє увагу раціональному використанню природних ресурсів, контролює споживання енергетичних ресурсів і води, впроваджує програми з утилізації та повторного використання відходів виробництва. У рамках природоохоронної діяльності ТОВ «Металіка Профіль» дотримується вимог чинного законодавства щодо охорони навколишнього середовища, проводить регулярний моніторинг впливу своєї діяльності на екосистеми та прагне до постійного підвищення екологічних стандартів на підприємстві. Таким чином, ТОВ «Металіка Профіль» демонструє відповідальний підхід до екологічних аспектів своєї діяльності, поєднуючи ефективне виробництво з турботою про природне середовище.

Підсумовуючи, ТОВ «Металіка Профіль» є прикладом ефективного малого підприємства з чітко визначеною виробничо-комерційною стратегією, що

спрямована на високу якість продукції, оперативність виконання замовлень та розвиток партнерських відносин. Компанія демонструє стабільний фінансово-господарський розвиток, позитивну динаміку доходів і активну участь у державних тендерах. Незважаючи на коливання чистого прибутку, рівня зобов'язань та деякі зміни коефіцієнтів рентабельності, підприємство зберігає фінансову стійкість, підвищує конкурентоспроможність та ефективно управляє ресурсами. Крім того, компанія приділяє увагу екологічній відповідальності, дотриманню природоохоронних вимог та принципів сталого розвитку, що підкреслює її відповідальний підхід до ведення бізнесу.

2.2. Організація обліку і оподаткування необоротних активів ТОВ «Металіка Профіль»

Оскільки ТОВ «Металіка Профіль», як провідний виробник покрівельних матеріалів, використовує сучасне обладнання для виробництва, облік необоротних активів та його ефективна організація має велике значення.

На ТОВ облік ведеться за спрощеною автоматизованою формою із використанням програмних продуктів 1С:Підприємство, М.Е.Дос, Клієнт банк з дотриманням усіх вимог щодо електронного документування і подання звітності. Обробка документів з обліку необоротних активів у ТОВ проводиться комп'ютеризовано та має відповідність з програмою з реєстрації ПДВ. За даними Блансу у складі НА станом на 31 грудня 2024 року наявні такі НА:

Таблиця 2.8.

Склад необоротних активів ТОВ «Металіка Профіль» за даними Балансу
на 31 грудня 2024 року

Показники	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього року
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	101,6	384,2
Первісна вартість	1001	141,8	452,7
Накопичена амортизація	1002	(40,2)	(68,5)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1429,9	200,7
Основні засоби	1010	2314,9	4579,4
Первісна вартість	1011	3695,5	6493,6
знос	1012	1380,6	1914,2
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3846,4	5164,3

Як бачимо з таблиці 2.8.. найбільшу питому вагу у складі необоротних активів ТОВ займають основні засоби – на початок року – 60,18%, на кінець 2024 року – 88.66%. У складі НА є також 7,44% нематеріальних активів та 3,89% незавершених капітальних інвестицій. Тому розглянемо детальніше особливості організації їх обліку у ТОВ.

Первинний облік НА дає можливість відобразити релевантну інформацію про їх вартість у Балансі кожного підприємства. На нашу думку, етапи послідовності здійснення первинного обліку НА підприємства відображено у статті Ткаченко О.С.. Шатрової А.В.

Рис.2.6. Етапи послідовності здійснення первинного обліку необоротних активів підприємства [47]

Організаці обліку основних засобів здійснюється за схемою, поданою на рис.2.7.

Рис.2.7. Схема організації обліку основних засобів [20; 40; 48]

Бухгалтерський облік основних засобів відображає:

- * переоцінку, уцінку, надходження основних засобів, внутрішнє переміщення із цеху до цеху, вибуття, безкоштовну передачу, стану, псування;
- * нарахування амортизації основних засобів та їх зносу;
- * визначення витрат, пов'язаних з ремонтом і поліпшенням;
- * фінансові результати від реалізації;
- * інформацію для складання звітності про основні засоби і капітальні інвестиції.

Важливе значення надається документальному оформленню операцій.

Рис. 2.8. Документальне оформлення операцій первинного обліку основних засобів [22; 36; 46]

Первинні документи з обліку нематеріальних активів згрупуємо у таблиці 2.9.

Облік нематеріальних активів на ТОВ «Металіка Профіль» здійснюється відповідно до вимог НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» із застосуванням спрощеної автоматизованої форми обліку в програмних продуктах 1С:Підприємство, М.Е.Дос та «Клієнт-Банк». Усі операції документуються в електронній формі з накладанням КЕП. Первинними документами, що підтверджують наявність, рух та використання нематеріальних активів, є: Акт приймання-передачі нематеріальних активів (форма № НА-1), який використовується при введенні об'єкта в експлуатацію та містить інформацію про первісну вартість, строк корисного використання, метод амортизації та відповідального працівника; договір купівлі-продажу (ліцензійний договір), який підтверджує законність набуття прав на програмне забезпечення чи інші НМА; платіжні інструкції та рахунки-фактури постачальника, що засвідчують придбання відповідного продукту; Акт приймання-здачі робіт (послуг) - у разі розробки програмного забезпечення стороннім виконавцем; Інвентарна картка обліку НМА (форма № НА-2), яка відкривається на кожний об'єкт окремо і ведеться в електронному вигляді. Амортизація НМА документується автоматично створеними відомостями нарахування амортизації з відображенням проведень за дебетом рахунків витрат і кредитом рахунку 133. Списання або передача НМА оформлюється Актом на списання нематеріального активу (форма № НА-3). Усі первинні документи узгоджуються між собою, інтегруються з реєстрами ПДВ та зберігаються в електронному архіві підприємства, що забезпечує прозорість, контроль і достовірність обліку нематеріальних активів.

Структура необоротних активів ТОВ «Металіка Профіль» свідчить, що станом на 31.12.2024 року найбільшу частку становлять основні засоби — 88,66%, а також наявні нематеріальні активи (7,44%) і незавершені капітальні інвестиції (3,89%). Це характерно для виробничої компанії, яка активно інвестує в устаткування, транспорт, виробничі лінії та програмне забезпечення.

Основні засоби обліковуються відповідно до Спрощеного плану рахунків, НПСБО 10 на рахунку 10 «Основні засоби» з використанням субрахунків [15; 5; 46]:

101 «Земельні ділянки»

102 «Капітальні витрати на поліпшення земель»

103 «Будівлі та споруди»

104 «Машини та обладнання» — *для виробничих ліній металочерепиці та профнастилу*

105 «Транспортні засоби»

106 «Інструменти, прилади, інвентар»

109 «Інші основні засоби»

Автоматично ведеться у 1С за інвентарними картками, де зазначаються: інвентарний номер, дата введення в експлуатацію, первісна вартість, метод амортизації, строк корисного використання, місцезнаходження.

Використовується прямолінійний метод, що є типовим для малих підприємств та зручним для автоматизованого обліку: Рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів»- зокрема: 131 «Знос основних засобів».

У складі нематеріальних активів підприємства значаться програмні продукти та ліцензії, необхідні для роботи автоматизованих систем. Рахунок 12 «Нематеріальні активи». Субрахунки:

- 121 «Права користування програмним забезпеченням»
- 125 «Авторські та суміжні права»

Дані Балансу демонструють збільшення НМА з 101,6 до 384,2 тис. грн, що пов'язано з оновленням програмних продуктів 1С, ліцензій М.Е.Дос та антивірусних систем.

Амортизація НМА Здійснюється на рахунку 133 «Знос нематеріальних активів».

У статті «Незавершені капітальні інвестиції» відображаються витрати на придбання або монтаж обладнання, будівництво цехів, модернізацію виробництва.

Використовуються рахунки:

- 151 «Капітальне будівництво»
- 152 «Придбання основних засобів»
- 153 «Інші капітальні інвестиції»

Зменшення НКІ з 1 429,9 тис. грн до 200,7 тис. грн у 2024 р. свідчить, що більшість активів була введена в експлуатацію.

Типові кореспонденції рахунків з відображення у обліку операцій з нематеріальними активами на ТЗОВ «Металіка Профіль» згруповано нами у Таблиці 2.10.

Таблиця 2.10.

Кореспонденції рахунків з обліку необоротних активів

ТОВ «Металіка Профіль»

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Придбання основних засобів (вартість за договором)	152	631
2	Відображення податкового кредиту з ПДВ при придбанні ОЗ	641/ПДВ	631
3	Оплата постачальнику за ОЗ	631	311
4	Введення основного засобу в експлуатацію	10	152
5	Придбання нематеріального активу	154	631
6	Відображення ПДВ при отриманні НМА	641	631
7	Введення НМА в експлуатацію	12	154
8	Нарахування амортизації ОЗ	92, 93 або 91 (залежно від функції активу)	131
9	Нарахування амортизації НМА	92, 93 або 91	133
10	Списання об'єкта ОЗ, що повністю амортизований	131	10
11	Списання залишкової вартості ОЗ	972	10
12	Отримання доходу від реалізації ОЗ	377	742
13	Надходження коштів від покупця за реалізований ОЗ	311	377
14	Відображення витрат на модернізацію/поліпшення ОЗ	152	631
15	Після модернізації актив переводиться у склад ОЗ	10	152
16	Поточний ремонт ОЗ (не збільшує первісну вартість)	91, 92, 93	631
17	Придбання обладнання, яке потребує монтажу	152	631
18	Облік транспортно-заготівельних витрат при придбанні ОЗ	152	631/685
19	Виявлення надлишку ОЗ при інвентаризації	10	719
20	Виявлення нестачі ОЗ	947	10
21	Стягнення нестачі з винної особи	375	716
22	Безоплатне отримання ОЗ	10	424
23	Безоплатна передача ОЗ	976	10
24	Створення резерву під знецінення ОЗ (за потреби)	975	131

25	Сторнування резерву під знецінення	131	746
----	------------------------------------	-----	-----

Сформовано автором на основі Журналу реєстрації ГО ТОВ

Програма 1С:Підприємство забезпечує:

- ведення інвентарних карток основних засобів;
- автоматичне нарахування амортизації з урахуванням строків та методів;
- формування оборотно-сальдових відомостей за рахунками 10, 12, 13;
- контроль переходу активів зі складу капінвестицій до складу ОЗ;
- інтеграцію з М.Е.Дос для подання фінансової звітності;
- звірку з податковими накладними у ПДВ-реєстрі.

Для систематизації інформації про наявність, рух і знос необоротних активів, про капітальні і фінансові інвестиції та інші необоротні активи ведеться Відомість 4-м [46].

У Відомості 4-м відображаються обороти за дебетом і кредитом рахунків:

*у розділі I – 10 «Основні засоби» і 13 «Знос необоротних активів»;
у розділі II – 14 «Довгострокові фінансові інвестиції», 15 «Капітальні інвестиції», 18 «Інші необоротні активи», 35 «Поточні фінансові інвестиції»

Для аналітичних робіт на підприємстві використовується програмний продукт системи “Fin Expert 4.1. for Windows”. Ця професійна мережева система реального часу призначена як для великих підприємств із значними обсягами даних, так і для середніх підприємств з можливістю роботи в локальному режимі.

ДФС України приймає електронну податкової звітності за форматом електронної звітності на основі специфікації extensible Markup Language (XML). Підприємству цей формат надано безкоштовно як програмне забезпечення платника податків Цей документ має сумісність із діючою на підприємстві програмою. Для врегулювання процесу подання податкової звітності в електронному вигляді до ДФС України підприємство застосовує Уніфікований формат транспортного повідомлення, для обміну електронними документами між податковими органами й платниками податків телекомунікаційними каналами зв'язку з використанням електронного цифрового підпису (за текстом - ЕЦП). Обмін електронними документами здійснюється з прикріпленням до нього транспортним контейнером, що містить зашифровані дані (електронні

2.3. Пріоритетні напрями удосконалення обліку необоротних активів

Ефективність системи обліку необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль» має важливе значення для забезпечення достовірності фінансової звітності, своєчасного прийняття управлінських рішень та підвищення результативності використання матеріальних і нематеріальних ресурсів підприємства. Проведений аналіз показав, що підприємство має зростаючу структуру активів, активно інвестує в основні засоби та програмне забезпечення, використовує автоматизовану форму обліку, але потребує подальшої оптимізації процедур документування, аналітичного обліку та внутрішнього контролю. На цій основі визначено такі пріоритетні напрями вдосконалення обліку необоротних активів.

1. Оптимізація аналітичного обліку НА, що передбачає деталізацію аналітичного обліку за видами основних засобів і нематеріальних активів, що дасть змогу оперативніше оцінювати стан, ступінь зносу та ефективність використання кожного об'єкта. Рекомендується:

- розширити аналітику на рахунку 10 «Основні засоби» шляхом відкриття субрахунків другого порядку за групами: будівлі, споруди, транспорт, виробниче обладнання, офісне обладнання;
- деталізувати облік НМА за видами: програмне забезпечення, ліцензії, права користування;
- уточнити строки корисного використання з урахуванням реальних умов експлуатації обладнання та програмних продуктів.

Такі заходи забезпечать підвищення інформативності облікових даних і покращать якість управлінського аналізу.

2. Удосконалення процесу документування операцій з необоротними активами. Незважаючи на те, що облік ведеться автоматизовано, нами пропонується його подальше вдосконалення. З огляду на це, пропонується:

- запровадити електронні форми актів приймання-передачі, актів введення в експлуатацію, актів списання з автоматичним підвантаженням довідників об'єктів;

- забезпечити застосування уніфікованих форм первинних документів для НМА (НА-1, НА-2, НА-3);

- впровадити внутрішній регламент документообігу необоротних активів із визначенням відповідальних осіб і строків опрацювання документів;

- організувати централізований електронний архів документів із резервним копіюванням.

Чітке документування підвищить достовірність облікових даних та ефективність контролю за станом активів.

3. Підвищення рівня автоматизації обліку та інтеграції програмних продуктів. На підприємстві використовуються 1С:Підприємство, М.Е.Дос і Клієнт-Банк, але їхня інтеграція у частині обліку необоротних активів є недостатньою. Доцільно:

- налаштувати автоматичний обмін даними між 1С та М.Е.Дос для синхронізації первинних документів і податкових реєстрів;

- автоматизувати формування інвентарних карток і звітів щодо стану та руху основних засобів;

- впровадити модуль автоматизації розрахунку амортизації згідно зі строками корисного використання, що оновлюються в реальному часі.

Це сприятиме зниженню кількості ручних операцій та ймовірності помилок, а також підвищить оперативність обробки інформації.

4. Удосконалення методики нарахування амортизації. За результатами аналізу встановлено, що підприємство використовує стандартні методи нарахування амортизації, проте їхнє застосування не завжди відповідає інтенсивності використання основних засобів. Доцільно:

- провести перегляд строків корисного використання з урахуванням технічного стану та рівня модернізації обладнання;

- застосувати виробничий метод амортизації для високонавантажених машин і устаткування;

- для НМА впорядкувати облік строків дії ліцензій і термінів оновлення програмного забезпечення.

Ці заходи дозволять сформувати більш об'єктивні витрати періоду та забезпечать узгодженість бухгалтерських даних із фактичною експлуатацією активів.

5. Посилення системи внутрішнього контролю за необоротними активами. У цьому аспекті з метою забезпечення збереження майна та зниження ризиків рекомендується:

- встановити графік планових і позапланових інвентаризацій основних засобів і НМА;

- упорядкувати процедуру доступу до електронних інвентарних даних;

- запровадити періодичний внутрішній аудит операцій з необоротними активами;

- застосувати QR-маркування об'єктів основних засобів для спрощення ідентифікації під час інвентаризації.

Підвищення якості внутрішнього контролю забезпечить достовірність облікових даних та раціональне використання активів.

Запропоновані напрями вдосконалення сприятимуть підвищенню прозорості, оперативності та аналітичної цінності обліку необоротних активів на ТзОВ «Металіка Профіль». Реалізація зазначених заходів дозволить підприємству покращити систему управління основними та нематеріальними активами, підвищити ефективність їх використання та зміцнити фінансову стійкість.

Висновки до розділу 2

Другий розділ було присвячено дослідженню сучасного стану організації обліку НА на ТОВ «Металіка Профіль» та його фінансово-економічній характеристиці.

Слід зазначити, що ТОВ «Металіка Профіль» пройшло від збиткового стану (2020) до стабільної прибутковості, хоча прибуток коливається, що може бути пов'язано з інвестиційними циклами або змінною структурою витрат. Збільшення активів у 2021–2023 роках свідчить про значні інвестиційні вливання: компанія активно модернізує виробничу базу або розширює потужності. Зобов'язання також істотно зросли, особливо у 2023 році, що може відображати залучення зовнішнього фінансування (кредити, позики) або нарощення зобов'язань перед постачальниками. Це створює фінансове навантаження, яке вимагає ретельного управління ризиками.

Спад рентабельності (якщо подивитися прибуток) може вказувати на те, що частина прибутку «йде» на покриття інвестицій або обслуговування боргів, а не лише на чистий прибуток.

У 2022–2023 роках підприємство демонструвало інтенсивне зростання доходів та прибутку, проте у 2024 році темпи розвитку уповільнилися, що призвело до зниження всіх ключових показників рентабельності. Це може сигналізувати про необхідність оптимізації витрат, підвищення ефективності виробництва та більш раціонального використання трудових і матеріальних ресурсів.

Розраховані коефіцієнти ліквідності та платоспроможності ТОВ «Металіка Профіль» свідчать про достатній рівень фінансової стійкості підприємства. Коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом 2022–2024 років залишався в межах або трохи вище нормативного діапазону (0,20–0,25), що свідчить про наявність достатніх грошових коштів для негайного погашення короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності був стабільно в межах нормативу (0,7–1,0), що вказує на можливість погашення зобов'язань без реалізації запасів. Поточна ліквідність перевищувала нормативні значення (1,5–2,5) у 2022 році, що

може свідчити про наявність надлишкових оборотних активів, проте у 2023 році показник повернувся у межі норми, демонструючи збалансовану структуру активів. Загалом, порівняння з нормативними значеннями свідчить про стабільну платоспроможність підприємства та ефективне управління оборотними коштами.

Таким чином, бізнес має ознаки агресивного росту: інвестиції, масштабування виробництва, залучення фінансування. Але водночас важливо контролювати зростання зобов'язань, щоб підтримати фінансову стабільність.

Основні засоби складають майже 90% необоротних активів, що є типовим для виробника будівельних матеріалів. Щодо особливостей обліку НА, то організація обліку відповідає НПСБО та вимогам ведення обліку для малих підприємств. Облік ведеться відповідно до НП(С)БО із застосуванням прямолінійного методу амортизації. Аналітичний облік основних засобів ведеться за інвентарними об'єктами у програмі 1С. Нематеріальні активи - це переважно програмне забезпечення та ліцензії. Незавершені капітальні інвестиції пов'язані з розширенням виробництва та модернізацією ліній. Документообіг і обробка операцій комп'ютеризовані. Підприємство використовує форму звітності 1-м, притаманну малим платникам.

Запропоновані напрями вдосконалення системи обліку необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль» спрямовані на підвищення достовірності та аналітичної цінності облікової інформації, зміцнення внутрішнього контролю та оптимізацію управління ресурсами підприємства. Реалізація пропозицій щодо деталізації аналітичного обліку, удосконалення документування, поглиблення автоматизації, перегляду методики амортизації та впровадження сучасних контрольних процедур забезпечить раціональне використання основних і нематеріальних активів, підвищить ефективність інвестиційних рішень та сприятиме формуванню об'єктивних показників фінансової звітності. Комплексне впровадження цих заходів дозволить підприємству зміцнити фінансову стійкість, підвищити конкурентоспроможність та забезпечити стале функціонування у динамічних умовах ринку.

РОЗДІЛ 3.

ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ТОВ «МЕТАЛІКА ПРОФІЛЬ»

3.1. Методичні прийоми організації аудиту

Організація аудиту необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль» передбачає комплексне застосування методичних прийомів, спрямованих на підтвердження достовірності даних бухгалтерського обліку, оцінку реального стану активів та перевірку відповідності здійснених операцій вимогам чинного законодавства та облікової політики підприємства. Аудит проводиться з урахуванням специфіки діяльності підприємства, зокрема високої частки основних засобів у структурі активів, наявності нематеріальних активів у вигляді програмного забезпечення та застосування спрощеної автоматизованої форми ведення обліку. При організації аудиту велике значення має планування, яке включає кілька етапів. (рис.3.1.).

Методичні прийоми аудиту поділяються на загальнонаукові, розрахункові, документальні та фактичні, кожен з яких забезпечує комплексну оцінку достовірності інформації про необоротні активи [41].

До загальнонаукових прийомів належать аналіз, синтез, порівняння, аналогія, узагальнення та групування.

На етапі планування аудиту здійснюється аналітичний огляд балансу підприємства, оцінюється динаміка необоротних активів, визначаються найбільш ризикові ділянки обліку: правильність формування первісної вартості основних засобів, достовірність нарахування амортизації, відображення незавершених капітальних інвестицій та облік нематеріальних активів. За допомогою прийому порівняння аудитор зіставляє дані фінансової звітності за декілька років, що дозволяє виявити аномальні зміни, зокрема різке збільшення вартості основних засобів у 2023 році, яке потребує додаткової перевірки.

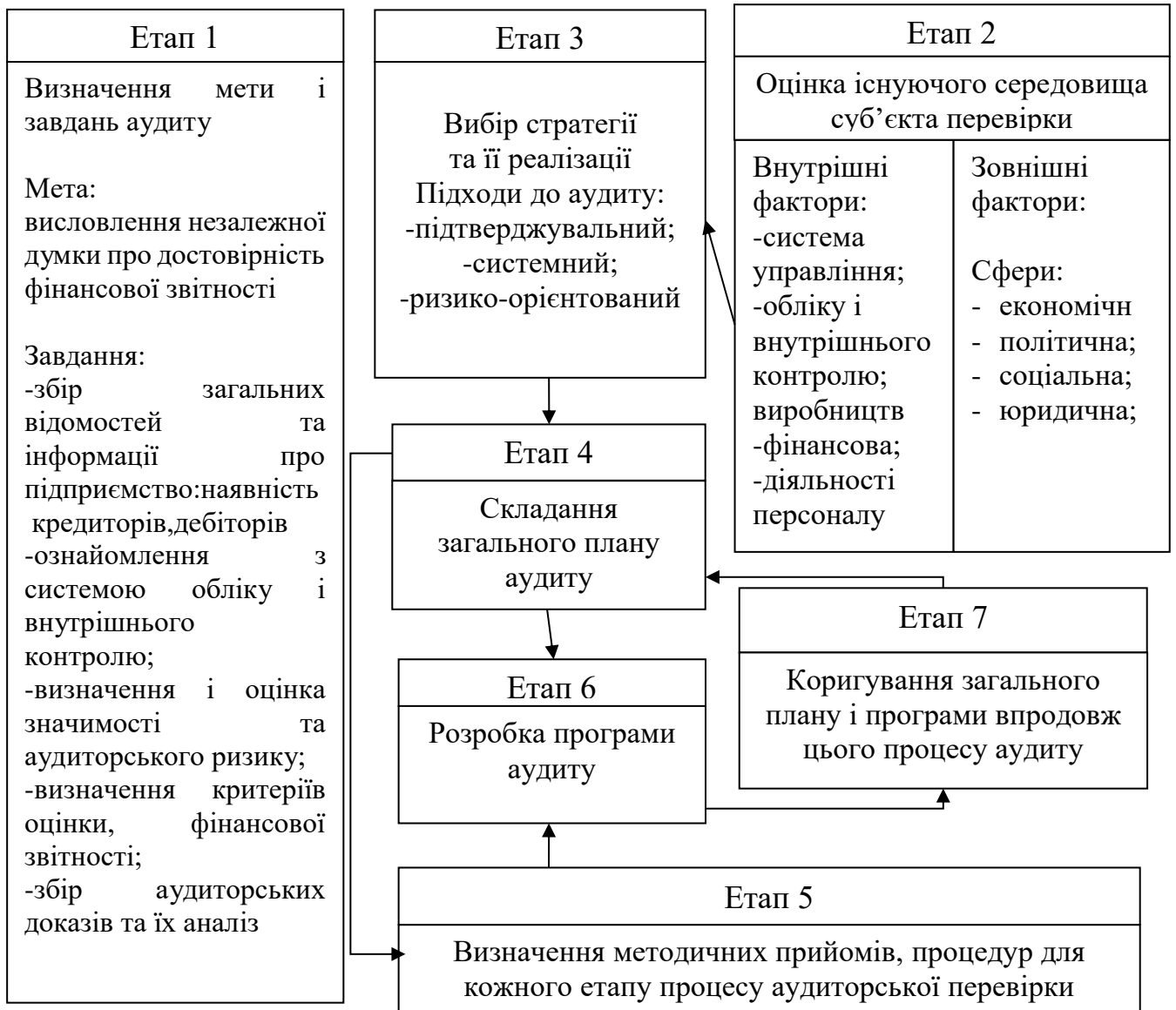

Рис.3.1. Етапи планування аудиту та їх характеристика [18; 35; 41]

Метою аудиту НА є висловлення незалежної думки про достовірність даних про основні засоби, нематеріальні активи та інші НА у фінансовій звітності малого підприємства..

Оскільки ТОВ «Металіка Профіль» має значний обсяг виробничого обладнання та високу частку незавершених капітальних інвестицій у попередніх періодах, звертаємо увагу у Таблиці 3.1. на прийоми, які є особливо важливими з огляду на це.

Таблиця 3.1.

Характеристика основних прийомів організації аудиту НА ТОВ «Металіка
Профіль»

Методичний прийом	Опис
1. Аналіз документації та первинних документів	Перевірка правильності та повноти оформлення первинних документів щодо надходження, введення в експлуатацію, переміщення та вибуття основних засобів і нематеріальних активів. Оцінка відповідності документів вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та НП(С)БО 7, 8.
2. Інвентаризація необоротних активів	Зіставлення фактичної наявності об'єктів ОЗ та НА з даними бухгалтерського обліку. Виявлення надлишків, нестач, невідповідності технічних характеристик, а також оцінка причин розбіжностей.
3. Оцінка системи внутрішнього контролю	Дослідження розподілу повноважень, порядку затвердження операцій, процедур контролю руху активів, контролю доступу, а також порядку збереження документів. Визначення ризиків суттєвого викривлення інформації.
4. Аналітичні процедури	Порівняння динаміки вартості основних засобів та нематеріальних активів, структури активів, рівня амортизації, інтенсивності оновлення. Виявлення незвичайних змін або відхилень від нормативних значень.
5. Перевірка правильності нарахування амортизації	Оцінка застосованих методів амортизації, правильності визначення строків корисного використання, відповідності вибраного методу обліковій політиці підприємства. Перевірка правильності розрахунків та відображення амортизації у фінансовій звітності.
6. Перевірка правильності оцінки активів	Аналіз достовірності первісної та залишкової вартості, коректності переоцінки (за наявності), правильності формування ремонтних витрат, визначення ознак знецінення активів згідно НП(С)БО 28.
7. Перевірка дотримання податкового законодавства	Аналіз правильності нарахування податкової амортизації, відповідності операцій із необоротними активами вимогам Податкового кодексу України, особливо в частині груп ОЗ, мінімальних строків експлуатації та визначення податкових різниць.
8. Тестування господарських операцій	Вибіркова перевірка операцій щодо придбання, модернізації, ліквідації ОЗ та НА; перевірка наявності підтверджуючих документів; тестування процедур погодження і проведення операцій.
9. Оцінка відповідності облікової політики	Аналіз того, чи відповідає обрана політика обліку необоротних активів законодавству та специфіці діяльності підприємства (виробництво покрівельних матеріалів, торгівля). Перевірка наявності документального закріплення політики.
10. Узагальнення та формування аудиторського висновку	Систематизація виявлених порушень, визначення рівня суттєвості, оцінка впливу помилок на фінансову звітність та формування висновків щодо достовірності інформації про необоротні активи у звітності підприємства.

Сформовано автором

Методичні прийоми організації аудиту передбачають врахування аспектів МСА [31; 32]. У Таблиці 3.2. ми узагальнили цей підхід

Таблиця 3.2.

Методичні прийоми організації аудиту НА з урахуванням аспектів МСА

Методичний прийом аудиту	Відповідний МСА та його аспекти
Аналіз документації та первинних документів	МСА 500 «Аудиторські докази» - збір та оцінка достовірності доказів.
Перевірка правильності нарахувань і записів у обліку	МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвого викривлення» – виявлення ризиків помилок.
Тестування внутрішнього контролю	МСА 330 «Відповідь аудитора на оцінені ризики» – визначення обсягу тестів контролю.
Інвентаризація та фізична перевірка активів	МСА 500 – підтвердження існування та оцінки активів; МСА 501 «Особливі питання» - інвентаризація.
Формування висновку аудитора	МСА 700 – формування думки та складання звіту; МСА 705 «Модифікації думки аудитора» - випадки умовно-позитивного висновку.
Виявлення суттєвих викривлень та коментарі	МСА 450 «Оцінка викривлень, виявлених під час аудиту» – оцінка їх впливу на фінансову звітність.

На завершальному етапі аудиту особливу увагу приділяють формуванню висновку аудитора, що передбачено МСА 700 «Формування думки та складання звіту незалежного аудитора про фінансові звіти». Відповідно до цього стандарту основними цілями аудитора є: сформувати обґрунтовану думку про фінансові звіти на основі отриманих аудиторських доказів та чітко висловити цю думку у письмовому звіті, описавши підстави для її висловлення.

Після виконання всіх процедур збору доказів, перевірки документації та оцінки ризиків аудитор формує остаточне судження про фінансові звіти

компанії. Мета цього етапу - підтвердити у Звіті незалежного аудитора, що фінансова звітність компанії достовірна і підготовлена відповідно до вимог національних або міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, а також з урахуванням облікової політики організації.

Звіт незалежного аудитора може мати різні форми: позитивну, умовно-позитивну або містити коментарі у разі виявлення суттєвих відхилень. Такий підхід забезпечує прозорість і надійність фінансових результатів організації, сприяє довірі користувачів звітності, а також слугує інструментом для управлінських рішень і розробки подальших фінансових стратегій [23; 36].

Таким чином, формування висновку на заключному етапі аудиту є критичним методичним прийомом, який забезпечує якість аудиторського процесу, відповідність міжнародним стандартам та підвищує ефективність фінансового контролю в організації.

3.2. Оцінка результатів аудиту

Оцінка результатів аудиту ТОВ «Металіка Профіль» проводилася з метою визначення достовірності фінансової звітності підприємства, ефективності внутрішнього контролю та відповідності облікової політики вимогам національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Оскільки ТОВ не замовляло зовнішнього аудиту, нами акцентується увага на длоцільності проведення внутрішнього аудиту.

Внутрішній аудит охоплював усі основні аспекти діяльності підприємства: оптову торгівлю деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням, а також виробництво покрівельних матеріалів а також окремо стосувався обліку НА.

В процесі аудиту були застосовані методичні прийоми, передбачені стандартами МСА, а саме: аналіз первинних документів, тестування внутрішніх контрольних процедур, перевірка нарахувань та бухгалтерських записів,

інвентаризація та фізична перевірка активів. Зібрані аудиторські докази дозволили оцінити ризики суттєвого викривлення фінансової звітності та сформуванню об'єктивну думку щодо її достовірності [26; 41; 44; 50].

На підставі типових документів, ми сформували Програму внутрішнього аудиту НА ТОВ (Табл.3.3.) а також План проведення внутрішнього аудиту.

Таблиця 3.3.

Програма внутрішнього аудиту НА «Металіка Профіль»

(термін проведення аудиту - з 04.11-08.11.2025 р.)

1. Планування аудиту

Етап	Задачі	Методичні прийоми	Відповідний МСА
1	2	3	4
Оцінка ризиків	Визначення ключових зон фінансової діяльності та ризиків суттєвого викривлення	Аналіз фінансових звітів, інтерв'ю з керівництвом, огляд системи внутрішнього контролю	МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків»
Формування аудиторської стратегії	Встановлення обсягу аудиторських процедур, методів перевірки і складання графіку робіт	Розробка детальної програми аудиту, визначення матеріальності	МСА 300 «Планування аудиту фінансових звітів»

2. Виконання аудиту

Етап аудиту	Виконавець	Термін виконання
1.Перевірка достовірності бухгалтерських записів та форм звітності (аналіз бухгалтерських документів, перерахунок показників, тестування на відповідність обліковій політиці)	Пиж Т.П.	04.11 – 06.11
2. Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованості - підтвердження заборгованості листами, перевірка документів, аналітичні процедури	Пиж Т.П.	06.11
3. Перевірка взаєморозрахунків з контрагентами	Пиж Т.П.	06.11
4. Оцінка наявності, стану, амортизації НА	Пиж Т.П.	07.11.
5. Оцінка ефективності системи контролю та процедур управління ризиками	Пиж Т.П.	07.11
6. Інтерв'ю з ключовими співробітниками	Пиж Т.П.	07.11
7. Формування висновку аудитора (підготовка Звіту незалежного аудитора, визначення типу висновку)	Пиж Т.П.	08.11
9. Надання пропозицій щодо удосконалення обліку та контролю	Пиж Т.П.	08.11

Аудитор

План проведення аудиту НА подано нами у Додатку В.

Очікуваними результатами аудиту було:

1. Підтвердження достовірності фінансової звітності ТОВ «Металіка Профіль».
2. Виявлення ризиків та потенційних невідповідностей у обліку.
3. Оцінка ефективності внутрішньої системи контролю.
4. Надання рекомендацій щодо удосконалення облікової політики та процедур контролю.

За результатами аудиту встановлено наступне:

- Фінансова звітність ТОВ підготовлена відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку та внутрішньої облікової політики підприємства. Виявлені окремі незначні помилки в облікових записах не мали суттєвого впливу на достовірність фінансових звітів.

- Внутрішній контроль функціонує ефективно в більшості ключових напрямів діяльності підприємства. Рекомендовано посилити контроль за процесом списання матеріальних запасів та обліку дебіторської заборгованості для зменшення ризику викривлень.

- Інвентаризація активів проведена своєчасно, фактична наявність матеріальних цінностей відповідає обліковим даним. Виявлені незначні розбіжності були документально врегульовані.

- Суттєвих викривлень не виявлено. Дрібні відхилення зафіксовані у звіті аудитора з рекомендаціями щодо їх усунення.

На основі отриманих доказів можна сформулювати позитивний висновок про достовірність фінансової звітності ТОВ «Металіка Профіль», що підтверджує її відповідність вимогам стандартів бухгалтерського обліку та внутрішньої облікової політики підприємства. Такий висновок забезпечує прозорість фінансових результатів, сприяє довірі користувачів звітності та є підставою для управлінських рішень щодо подальшого розвитку та фінансового планування компанії.

Нами сформований Звіт аудитора у Додатку Г.

Таким чином, аудит ТОВ «Металіка Профіль» дозволив оцінити ефективність фінансового контролю, підтвердити достовірність фінансових звітів та надати рекомендації щодо удосконалення внутрішніх процедур обліку і контролю, що сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства.

3.3. Напрями оптимізації організації аудиту НА

Аналіз результатів проведеного аудиту ТОВ «Металіка Профіль» показав, що фінансова звітність підприємства загалом достовірна та підготовлена відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку. Водночас виявлено окремі напрямки, які потребують удосконалення для підвищення ефективності аудиторського процесу та контролю фінансово-господарської діяльності.

Одним із ключових напрямів оптимізації є посилення системи внутрішнього контролю, зокрема:

- впровадження програмного забезпечення для управління запасами, обліку дебіторської та кредиторської заборгованості. Це дозволить зменшити людський фактор, підвищити точність обліку та скоротити час перевірки.
- введення обов'язкової подвійної перевірки великих фінансових операцій і списань матеріалів понад певний ліміт.
- проведення щоквартальних контрольних перевірок окремих напрямів діяльності, наприклад, складування матеріалів та нарахування амортизації основних засобів.

Для підвищення ефективності аудиту пропонується:

- зберігання первинних документів у цифровому вигляді дозволить пришвидшити доступ до інформації та полегшити перевірку.
- централізоване зберігання даних про дебіторів, кредиторів та запаси дозволить швидко проводити аналітичні процедури та перерахунки.

Для забезпечення більшої достовірності фінансової інформації підприємству доцільно:

- Регулярно оновлювати облікову політику - адаптувати її до змін законодавства та особливостей діяльності, наприклад, щодо оцінки запасів чи амортизації.

- Впроваджувати аналітичний контроль: щомісячний аналіз відхилень фактичних показників від планових та оперативне реагування на суттєві відхилення.

Оптимізація аудиту можлива шляхом налагодження більш ефективної взаємодії підприємства з зовнішніми аудиторами через здійснення попередньої підготовки документів (перед початком аудиту підприємство формує пакет основних документів, що значно скорочує час перевірки) та спільного визначення критичних зон ризику (шляхом обговорення з аудитором потенційно проблемних ділянок (наприклад, складські запаси або дебіторська заборгованість)). Це дозволяє сфокусувати перевірку на ключових аспектах.

Варто також: запровадити щоквартальні внутрішні перевірки дебіторської заборгованості і нарахування амортизації, створити інтегровану базу даних для підготовки щомісячних фінансових звітів та розробити і затвердити регламент погодження фінансових операцій понад 50 000 грн з подвійною авторизацією.

Система аналітичного контролю з автоматичним формуванням звітів про відхилення планових і фактичних показників слугувала б ефективним джерелом для прийняття управлінських рішень..

Таким чином, реалізація зазначених заходів дозволить оптимізувати аудит на підприємстві, підвищити ефективність внутрішнього контролю, забезпечити достовірність фінансової звітності та зменшити ризики суттєвих викривлень, що сприятиме стратегічному розвитку ТОВ «Металіка Профіль».

Висновки до розділу 3

Третій розділ було присвячено організації аудиту НА на ТОВ «Металіка Профіль».

Аналіз та оцінка результатів аудиту ТОВ «Металіка Профіль» показали, що фінансова звітність підприємства достовірна та підготовлена відповідно до облікової політики і вимог стандартів бухгалтерського обліку. Виконані аудиторські процедури дозволили оцінити ефективність внутрішнього контролю, підтвердити наявність і точність активів, а також виявити незначні відхилення, які не впливають суттєво на фінансові результати.

Визначено напрямки оптимізації аудиту, зокрема підвищення ефективності внутрішнього контролю, автоматизація облікових процесів, покращення збору та обробки аудиторських доказів і посилення аналітичного контролю.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню прозорості фінансової звітності, зменшенню ризиків викривлень та підвищенню ефективності управлінських рішень, що забезпечить стійкий розвиток підприємства.

ВИСНОВКИ

Дослідження теми «Організація обліку і аудиту необоротних активів ТОВ «Металіка Профіль»» проведено у трьох розділах, до кожного з яких сформовано окремі висновки.

У першому розділі визначено теоретичні основи обліку та аудиту необоротних активів. Проаналізовано економічну сутність необоротних активів, їх роль у діяльності підприємства та значення для забезпечення фінансової стабільності. Також проведено економіко-правовий аналіз нормативної бази, що регламентує облік і аудит необоротних активів, визначено ключові вимоги НП(С)БО та МСА, які повинні застосовуватися на практиці.

Визначено, що необоротні активи є ключовим ресурсом ТОВ, що забезпечує його тривалу та стабільну діяльність, сприяє реалізації стратегічних цілей і підвищенню конкурентоспроможності. Зазначено, що ефективний облік та управління цими активами дозволяє оптимізувати використання ресурсів, забезпечити достовірність фінансової звітності та підтримати фінансову стабільність підприємства.

У другому розділі проведено дослідження сучасного стану організації обліку необоротних активів на ТОВ «Металіка Профіль». Проаналізовано фінансово-економічний стан підприємства, динаміку активів, зобов'язань та прибутку, оцінено коефіцієнти ліквідності та платоспроможності. Встановлено, що підприємство демонструє стабільну прибутковість, активну інвестиційну діяльність і зростання основних засобів, водночас потребує удосконалення контролю за зобов'язаннями та ефективності використання ресурсів.

Проаналізовано організацію обліку необоротних активів, що ведеться відповідно до НП(С)БО із застосуванням прямолінійного методу амортизації та комп'ютеризованої системи 1С, а також запропоновано напрями вдосконалення аналітичного обліку, автоматизації та внутрішнього контролю.

У третьому розділі досліджено організацію аудиту необоротних активів на підприємстві. Оцінка результатів аудиту підтвердила достовірність фінансової

звітності та ефективність внутрішнього контролю, водночас виявлено незначні відхилення, які не впливають суттєво на фінансові результати. Запропоновано напрями оптимізації аудиту, серед яких: автоматизація облікових процесів, покращення збору та обробки аудиторських доказів, підвищення аналітичного контролю та вдосконалення процедур внутрішнього контролю. Реалізація цих заходів дозволить підвищити прозорість фінансової звітності, зменшити ризики викривлень та підвищити ефективність управлінських рішень.

Таким чином, проведені дослідження дозволяють зробити висновок, що ефективна організація обліку та аудиту необоротних активів на ТЗОВ «Металіка Профіль» сприяє підвищенню фінансової стабільності, раціональному використанню ресурсів, зміцненню конкурентоспроможності та забезпечує основу для стратегічного розвитку підприємства.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити прозорість і достовірність фінансової звітності, зменшити ризики викривлень, покращити ефективність управлінських рішень та забезпечити стабільне фінансове функціонування підприємства. Комплексне вдосконалення обліку та аудиту необоротних активів сприятиме зміцненню фінансової стійкості, підвищенню конкурентоспроможності та ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «Металіка Профіль».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010р №2755-VI:[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України, від 01.10.2018 №2258-VIII– [Електронний ресурс] – [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>];
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України, від 16. 07. 1999 № 996 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>];
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
5. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". Мінфін України; Наказ, Положення від 27.04.2000 № 92. Редакція від 29.07.2022 - – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
6. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Необоротні активи». Мінфін України; Наказ, Положення від 18.10.1999 № 242. Редакція від 17.02.2023. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>
7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". Мінфін України; Наказ, Положення від 31.12.1999 № 318. Редакція від 03.11.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
8. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 "Дохід". Мінфін України; Наказ, Положення від 29.11.1999 № 290. Редакція від 03.11.2020. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

9. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання". Мінфін України; Наказ, Положення від 31.01.2000 № 20. Редакція від 03.11.2020. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>

10. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції". Мінфін України; Наказ, Положення від 26.04.2000 № 91. Редакція від 08.08.2025. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>

11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів". Мінфін України; Наказ, Положення від 24.12.2004 № 817. Редакція від 03.11.2020. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. №237: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

13. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Інструкція Міністерства фінансів України. № 291 від 30.11.99р.: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>

14. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. №88. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

15. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку. Мінфін України; Наказ, План від 19.04.2001 № 186. Редакція від 05.01.2024. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01#Text>

16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність". Мінфін України; Наказ, Положення, Форма від 25.02.2000 № 39. Редакція від 06.03.2025. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

17. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України. Постанова Національного банку України; Інструкція від 20.12.2005 № 480, Редакція від 27.06.2012, підстава - z0929-12 Про затвердження Інструкції з бу... | від 20.12.2005 № 480

18. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.: <http://lira-k.com.ua/preview/12559.pdf>

19. Бондаренко Н. М. Аудит основних засобів на промисловому підприємстві/ Н. М.Бондаренко, А. В. Дорофієнко // Вісник Хмельницького національного університету . – 2019 . – № 1. - URL:: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2019/2019_1/jrn/pdf/11.pdf

20. Бухгалтерський облік в двох частинах [Електронний ресурс]: електронні ресурси ВНТУ / П.В. Чалюк, Л.Я. Швейкіна, Л.В.Чаплигіна. – Режим доступу до ресурсу: http://posibnyku.vntu.edu.ua/buh_ob/index.htm.

21. Бухгалтерський облік в Україні: облік окремих операцій. URL::<https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-09/pidruchniki-oblik-i-opodatkivannya-fmb.pdf>

22. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Неліхова, Ю.В. Подмешальська, Н.С. Чакалова; Запоріж. держ. інж. акад.-Запоріжжя: ЗДІА, 2018.-548 с.

23. Клим Н. М. Бухгалтерський облік : навч. посібн. / Н. М. Клим. – Львів: Ліга-Прес, 2021. – 461 с.

24. Курило Г. М. Первісна та наступна (переоцінена) вартість необоротних матеріальних активів: у контексті світової інтеграції національної системи

бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. 2014. № 2. С. 116-123

25. Lubenchenko O., Shulha S., Korinko M. New Standards of Quality Management in Audit. The Risk-Based Approach. Statistics of Ukraine. 2022. 1. P.124–133

26. Lubenchenko O., Shulga S, Pavlova H. Method of auditing in conditions of martial law. Statistics in transition new series and statistics of ukraine. 2022. Vol. 23, №5. P.87-101 DOI 10.59170/stattrans-2023-006, URL: https://sit.stat.gov.pl/SiT/SpecialIssue/OnlineFirst/06_Olha%20Lubenchenko%20Svitlana%20Shulga%20%20sit%2024%201%20s87-101_102.pdf

27. Металіка Профіль – YOU CONTROL - URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/42588799/.

28. Макаренко А.П., Гречана Л.С. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту амортизації основних засобів: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.3/175.pdf>

29. Металіка Профіль ТОВ: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/42588799/

30. Металіка Профіль - лідер з виробництва покрівельних матеріалів - URL https://metalicaprofil.com/?srsltid=AfmBOorCelmzh0V5ys5eQ5bYGrY_4CZdGWmWEd2zIEEIa5kQN8yr7Gp

31. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти). URL: <https://www.iaa.org.ua/wp-content/uploads/2013/08/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf>

32. Міжнародні стандарти аудиту. URL: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482

33. Міхно А. Ю. Аналіз фінансового стану та перспективи розвитку діяльності підприємства : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра : спец. 072 – фінанси, банківська справа та страхування / наук. кер. Л. С. Захаркіна. Суми : Сумський державний університет, 2024. 51 с.

34. Навчальні матеріали онлайн: Аналіз фінансових результатів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/18540516/ekonomika/analiz_vitrat_oplatu_pratsi

35. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/mizhnarodni-standarti-bukhgalterskogo-obliku-ta-finansovoji-zvitnosti?app_id=24 (дата звернення: 01.09.2021)

36. Облік і аудит основних засобів підприємства: методика і організація: URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/17961/1/%D0%92%D0%.pdf>

37. Облік у галузях економіки: підручник/Гарасим П.М., Клим Н.М, Новак У.П, Падюка М.В. Львів: СПОЛОМ, 2024. 264 с.

38. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджені наказом Міністерства фінансів України та Фонду Державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 і зареєстровані в Міністерстві юстиції України від 08.02.2001 р. за № 121/5312. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

39. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : [навчальний посібник]. – Львів, 2021. – 264 с: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Finansovyyu-analiz-praktykum-Pryymak-S.V.-peretvoreno.pdf>

40. Ратинський В.В. Бухгалтерський облік і аналіз: перспективи для малого бізнесу. Економіка та суспільство: облік та оподаткування. 2021. Вип. 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/243/231/>

41. Рязанова Н. О. Аудит : навчально-методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.

42. Сайт ПНС ім. С. Кузнеця. Методичне забезпечення з навч. дисципліни "Економічний аналіз"/ М. П. Мартіянова, Н. М. Усенко. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=6771>.

43. Скрипник С.В., Лавров Р.В., Шепель І.В. Облік і оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Економіка і суспільство. Вип.52., 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-61>

44. Семенець А. О. Внутрішній аудит у системі управління підприємством торгівлі: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: Харків. ін-т фінансів КНТЕУ, 2019. 372 с.

45. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19. Мінфін України; Наказ від 07.07.1999 № 163. Редакція від 17.02.2023. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>

46. Смашнюк О.В. Особливості обліку основних засобів на підприємствах. URL: http://www.vtei.com.ua/images/2020/25_03_2020/3/17.pdf

47. Ткаченко О.С., Шатрава А.В. Сутність і класифікація необоротних активів в контексті обліку. Економіка та суспільство. Вип.68.2024. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-128>

48. Топоркова О.А. Облікова система малих підприємств в Україні в контексті законодавчих змін. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Економічні науки». Облік і оподаткування. 2020. № 11 (43). 3 т. С. 55–61. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12560/1/Toporkova.pdf>

49. Томчук В.В., Лесік Є.С. Сучасні аспекти аудиту основних засобів. Економіка і організація управління. 2018. № 4. С. 100–110. 23 48. ФГ «Масарівські Липки» презентаційний огляд діяльності URL: <http://chortkiv.online/fh-masarivski-lypky-prezentatsijnyj-ohlyad-diyalnosti/>

50. Шульга С. В. Внутрішній аудит як складова системи управління підприємством. Статистика України. 2022. № 3–4. С. 166–173.

ДОДАТКИ

